

DZIAŁALNOŚĆ SŁUŻB OCHRONY ŚRODOWISKA

VIII

ROZDZIAŁ VIII DZIAŁALNOŚĆ SŁUŻB OCHRONY ŚRODOWISKA

VIII.1 DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA WIOŚ ŁÓDŹ 2012 R.....	201
VIII.2 DZIAŁALNOŚĆ LABORATORIUM WIOŚ W ŁODZI W 2012 R.....	202
VIII.3 DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W ŁODZI W 2012 ROKU.....	204
VIII.3.1 WSTĘP	204
VIII.3.2 REALIZACJA PLANU FINANSOWEGO WSPARCIA	204
VIII.3.3 REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH.....	206
VIII.4 REALIZACJA ZADAŃ POZA PROGRAMAMI PRIORYTETOWYMI	209
VIII.4.1 OCHRONA POWIETRZA	209
VIII.4.2 OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH	210
VIII.4.3 GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	213
VIII.4.4 OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU	214
VIII.4.5 BADANIA NAUKOWE I EKSPERTYZY/MONITORING ŚRODOWISKA	215
VIII.4.6 EDUKACJA EKOLOGICZNA.....	217
VIII.4.7 POZOSTAŁE ZADANIA OCHRONY ŚRODOWISKA.....	219
VIII.5 UMORZENIA POŻYCZEK	220
VIII.6 REALIZACJA DOTACJI W FORMIE DOPLĄT DO OPROCENTOWANIA KREDYTÓW BANKOWYCH	221
VIII.7 NAGRODY ZA DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA, INNE WYDATKI DOTACYJNE	221
VIII.7.1 NAGRODY	221
VIII.7.2 INNE WYDATKI DOTACYJNE	223
VIII.7.3 PRZELEWY REDYSTRYBUCYJNE	223
VIII.8 DZIAŁALNOŚĆ FUNDUSZU W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO ORAZ ABSORPCJI ŚRODKÓW UNIJNYCH.....	223
VIII.9 DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA	224
VIII.10 DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNA	224
VIII.11 SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA ROCZNEGO PLANU FINANSOWEGO 2012	225

VIII.1 DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA WIOŚ ŁÓDŹ 2012 R.

W 2012 r. zgodnie z zatwierdzonymi przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska kierunkami działalności kontrolnej, kontrole prowadzone przez WIOŚ w Łodzi skupiały się, podobnie jak w roku poprzednim, na następujących problemach:

1	Ocenie przestrzegania wymogów ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego
2	Kontroli w zakresie wdrażania dyrektyw i decyzji UE
3	Kontroli w zakresie spełniania wymagań dotyczących redukcji zawartości siarki w paliwach ciekłych
4	Kontroli w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących substancji kontrolowanych
5	Kontroli podmiotów objętych ustawą o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji
6	Kontroli zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
7	Kontroli podmiotów uczestniczących w międzynarodowym obrocie odpadami
8	Kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu podlegających ocenie zgodności
9	Ocenie realizacji obowiązków wynikających z przeciwdziałania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska
10	Kontroli jakości danych dostarczanych przez prowadzących instalacje w ramach Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (PRTR)
11	Kontroli podmiotów w oparciu o dokumenty przesłane do WIOŚ

W roku 2012 zrealizowano 1 ogólnokrajowy cykl kontrolny, w ramach którego przeprowadzono kontrolę ferm hodowlanych norek.

W porównaniu z 2011 r. wzrosła o 96 liczba zakładów pozostających w ewidencji WIOŚ (w 2011 r. – 4560, w 2012 r. – 4656). W stosunku do roku poprzedniego o 394 wzrosła liczba zakładów objętych kontrolami: w 2011 r. – 1651, w 2012 r. – 2045.

W 2012 r. w ewidencji WIOŚ znajdowało się 4656 zakładów, z których skontrolowano:

W przypadku 522 kontroli stwierdzono naruszenia wymagań ochrony środowiska. W związku z powyższym WIOŚ w Łodzi podjął m.in. następujące działania pokontrolne:

Zarządzenia pokontrolne	470
Wnioski do organów ścigania	1
Wnioski do sądów powszechnych	3
Mandaty karne	118 na kwotę 40 900 zł
Pouczenia	369
Wystąpienia do administracji rządowej	45
Wystąpienia do administracji samorządowej	131
Kary za okres trwania naruszenia	105 na kwotę 3 333 573 zł
Kary odroczone	6 na kwotę 2 368 569 zł
Kary rozliczone w związku z realizacją inwestycji	5 na kwotę 118 044 zł
Kary rozłożone na raty	1 na kwotę 20 000 zł
Decyzje o kosztach kontroli	3 na kwotę 2887,75

LICZBA KONTROLI OGÓŁEM	2051
KONTROLE Z WYJAZDEM W TEREN	
Planowe zakładów	475
Pozaplanowe zakładów w tym interwencyjne	306 186
Interwencyjne bez ustalonego podmiotu	38
Na podstawie których stwierdzono naruszenia	522
Z pomiarami	121
Kontrole o charakterze instruktażowym	242
Kontrole w zakresie nadzoru rynku	28
Skontrolowane transporty towarów lub odpadów	49
LICZBA KONTROLI ZAKŁADÓW, PRZEPROWADZONYCH W OPARCIU O DOKUMENTY	
Ogółem	1183
Planowe	402
Pozaplanowe	781

W toku prowadzonej działalności w 2012 r. wydano:

Informacje o zakresie oddziaływania na środowisko, wynikających ze współpracy z ARiMR	27
Pozostałe zaświadczenia	116

Opracowała:

Joanna Peplowska

VIII.2 DZIAŁALNOŚĆ LABORATORIUM WIOŚ W ŁODZI W 2012 R.

W skład laboratorium WIOŚ w Łodzi wchodzi: laboratorium w Łodzi, laboratorium w Sieradzu oraz laboratorium w Piotrkowie Trybunalskim.

W laboratorium prowadzone są badania na potrzeby:

- monitoringu i oceny stanu środowiska,
- kontroli podmiotów gospodarczych, w tym będących potencjalnym źródłem nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,
- likwidacji skutków nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,
- realizacji zleceń klientów.

Laboratorium wykonuje pełny zakres badań, wynikających z zagrożeń i potrzeb na terenie woj. łódzkiego. W ramach podstawowych działań w laboratorium WIOŚ w Łodzi wykonywane są badania wskaźników fizyczno-chemicznych, bakteriologicznych i biologicznych w próbkach :

- wód powierzchniowych, wód wglębnych oraz wód opadowych,
- ścieków,
- powietrza atmosferycznego (imisja),
- gazów odlotowych i składowiskowych (emisja),
- pyłów (emisja),
- odpadów przemysłowych i osadów ściekowych,
- hałasu komunikacyjnego, przemysłowego oraz promieniowania elektromagnetycznego.

Wykonywanie szerokiego zakresu badań analitycznych na różne potrzeby i w różnych próbkach umożliwia laboratorium posiadanie nowoczesnej aparatury kontrolno-pomiarowej.

Baza laboratoryjna obejmuje następujące (główne) wyposażenie:

- chromatografy gazowe – detektory: FID, ECD oraz MS;
- chromatografy cieczowe – detektory: UV, DAD oraz fluorescencyjny;
- chromatografy jonowe;
- spektrometry absorpcji atomowej: z atomizacją płomieniową i bezpłomieniową;
- spektrometr ICP;
- spektrofotometry UV/VIS;
- analizatory ogólnego węgla organicznego, azotu organicznego i BZT5;
- automatyczne stacje pomiarowe powietrza atmosferycznego - automatyczne analizatory: warunków meteo (temperatura, prędkość wiatru oraz kierunek, wilgotność, ciśnienie atmosferyczne, nasłonecznienie i opad deszczu), O₃, CO, NO_x, pył PM 10, PM 2,5, SO₂ oraz BTX;
- wagi analityczne, konduktometry, tlenomierze, pehametry;
- mierniki hałasu, pola elektromagnetycznego oraz wiele innych.

Tak nowoczesny sprzęt obsługiwany jest zgodnie z przeznaczeniem oraz z wymogami kontroli jakości. Laboratorium korzysta z certyfikowanych wzorców i materiałów odniesienia, a aparatura jest poddawana stałej kontroli metrologicznej (legalizowanie, sprawdzanie i wzorcowanie). Aparatura ma zapewnione odpowiednie, na bieżąco nadzorowane warunki lokalowe i środowiskowe. Wydzielono pomieszczenia przygotowawcze i analityczne, co umożliwia wykonywanie badań z założoną w metodach badawczych starannością oraz eliminuje wzajemny niekorzystny wpływ.

Tabela VIII.1 Liczba analiz wykonanych w laboratorium WIOŚ Łódź w 2012 r.

	Ochrona powietrza	Ochrona wód	Ochrona gleb	Gospodarka odpadami	Ochrona przed hałasem	Ochrona przed PEM
Liczba pobranych próbek pierwotnych ogółem:	53222	2850	53	14	-	-
Liczba wykonanych oznaczeń ogółem:	95645	182448	3171	273	-	-
- w ramach monitoringu ogółem:	60755	23416	0	0	-	-
- w ramach kontroli ogółem:	314	1550	355	25	-	-
- w ramach akcji związanych z nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska	0	0	0	0	-	-
Liczba wykonanych oznaczeń ogółem w ramach prac zleconych i badań własnych	34576	157482	2816	248	-	-
Liczba stanowisk pomiarowych	-	-	-	-	334	79
Liczba pomiarów	-	-	-	-	6305	270
Liczba pomiarów warunków meteo	-	-	-	-	12966	236

W ramach realizacji zakupów z WFOŚiGW laboratorium zakupiło w roku 2012 dwa nowe poborniki pyłu zawieszonego PM10 firm MCZ.

Badania oraz pomiary wykonywane w laboratorium są zgodnie z polskimi normami, normami międzynarodowymi i udokumentowanymi własnymi procedurami badawczymi. Niezależnie od wyboru sposobu analizy obowiązuje zasada, że badania wykonywane są metodami wiarygodnymi i zwalidowanymi. Walidacja norm i procedur badawczych w laboratoriach Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi polega między innymi na określeniu i sprawdzeniu następujących parametrów:

- granicy wykrywalności i oznaczalności metody,
- powtarzalności i odtwarzalności metody,
- niepewności metody,
- badanie odzysku,
- kontrola jakości: próbki powtórzone, karty Shewharta, karty Cusum, karty R oraz ocena błędów przypadkowych i systematycznych.

Podstawową zasadą pracy laboratorium WIOŚ Łódź jest wykonywanie badań zgodnie z wymaganiami systemu zarządzania wg normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005 celem osiągnięcia odpowiedniego poziomu wiarygodności wykonywanych badań. Wszystkie laboratoria Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi posiadają akredytację według normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005. Zakresy akredytacji laboratorium zawarte są w załącznikach do certyfikatów wydanych przez Polskie Cen-

trum Akredytacji oraz dostępne są na stronach internetowych PCA (www.pca.gov.pl):

- laboratorium WIOŚ w Łodzi – Laboratorium w Łodzi – certyfikat akredytacji PCA nr AB 590,
- laboratorium WIOŚ w Łodzi – Laboratorium w Piotrkowie Trybunalskim – certyfikat akredytacji PCA nr AB 178,
- laboratorium WIOŚ w Łodzi – Laboratorium w Sieradzu – certyfikat akredytacji PCA nr AB 085.

W celu zagwarantowania bezstronnych, niezależnych badań wszystkie laboratoria Laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska prowadzą zgodnie z systemem zarządzania wszechstronną kontrolę uzyskiwanych wyników analiz. Kontrola pracy analitycznej odbywa się zgodnie z zapisami w księdze jakości i księdze procedur ogólnych. Laboratoria stosują w rutynowej pracy wzorce referencyjne, kontrolę poboru próbek, wzorce do kontroli jakości oraz analizy próbek o nieznanym stężeniu. Laboratoria uczestniczą również w badaniach międzylaboratoryjnych zewnętrznych: krajowych i zagranicznych. Wyniki tych porównań są zadowalające.

O jakości pracy w laboratorium decyduje doświadczony, odpowiednio przeszkolony personel. Zatrudnieni pracownicy laboratorium posiadają wykształcenie i doświadczenie zawodowe adekwatne do wykonywania badań zgodnie z wdrożonymi systemami zarządzania.

Struktura organizacyjna, baza laboratoryjna (wyposażenie pomiarowe i badawcze oraz pomieszczenia) i zarządzanie spełniają założoną we wdrożonym systemie zarządzania jakością usług badawczych dla klientów wewnętrznych i zewnętrznych.

Opracował:

Włodzimierz Andrzejczak

VIII.3 DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W ŁODZI W 2012 ROKU

VIII.3.1 WSTĘP

Podstawę prowadzenia działalności przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi stanowią następujące akty prawne:

- ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku;
- ustawa o finansach publicznych;
- ustawa o rachunkowości;
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- statut Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

W celu poprawy organizacji pracy oraz uzyskania wysokiej jakości obsługi klientów, fundusz utrzymuje i stale doskonali system zarządzania jakością, wdrożony w 2009 r., zgodny z normą PN-EN ISO 9001:2009, w zakresie finansowego wspierania przedsięwzięć z obszaru ochrony środowiska i gospodarki wodnej, realizowanych na terenie województwa łódzkiego. W 2012 roku fundusz uzyskał certyfikat zintegrowanego systemu zarządzania, uwzględniający wymagania środowiskowej normy PN-EN ISO 14001:2005.

Formy i podstawy prawne udzielenia dofinansowania

W 2012 roku fundusz udzielał dofinansowania w formach:

- pożyczki, w tym pożyczki pomostowej;
- dotacji; w tym w formie dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych oraz częściowej spłaty kapitału kredytów bankowych;
- przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym.

Dofinansowanie było udzielane na podstawie umów cywilnoprawnych, w oparciu o zasady udzielania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Łodzi, regulamin udzielania przez WFOŚiGW w Łodzi dotacji w formie dopłat do oprocentowania oraz dokonywania częściowych spłat kapitału kredytów bankowych, programy priorytetowe oraz regulaminy konkursów.

Ponadto, udzielając pomocy finansowej, fundusz działał w oparciu o następujące dokumenty:

- kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi;
- listę przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na 2012 rok;
- procedury udzielania dofinansowania na realizację zadań ze środków WFOŚiGW w Łodzi;
- katalog kwalifikacji kosztów dla zadań dofinansowywanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi.

VIII.3.2 REALIZACJA PLANU FINANSOWEGO WSPARCIA

Złożone wnioski

W 2012 r. do funduszu wpłynęło łącznie **964 wniosków** o udzielenie pomocy finansowej, w tym również o przyznanie promesy dofinansowania.

Państwowe jednostki budżetowe (PJB) złożyły **35 wniosków** o udzielenie promesy dofinansowania na potrzeby ustalenia rezerwy celowej na 2013 r. Ostatecznie na listach zadań zakwalifikowanych do dofinansowania w formie przekazania środków PJB znalazło się **29 wniosków**.

Spośród wszystkich wniosków złożonych do funduszu **762 wnioski** zostały rozpatrzone pozytywnie, w tym **3 promesy**. W **20** przypadkach wnioskodawcy złożyli rezygnację po podjęciu decyzji o dofinansowaniu oraz w **3** przypadkach nie podpisano umowy. Ostatecznie zawarto **736 umów** o dofinansowanie na łączną kwotę 275.212.873,87 zł, w tym **501 umów dotacji** na kwotę 51.592.273,68 zł, **21 umów przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym** na kwotę 7.395.580,48 zł oraz **135 umów pożyczek** na kwotę 153.960.943,28 zł oraz **79 umów na udzielenie dofinansowania łącznie w formie pożyczki i dotacji** na kwotę 62.264.076,43 zł.

Rozpatrzono negatywnie 83 wnioski, a pozostałe 84 wnioski uzyskały dofinansowania m.in. ze względu na uchybienia formalne i merytoryczne.

Plan działalności – plan finansowego wsparcia

Plan działalności WFOŚiGW w Łodzi na 2012 rok został zatwierdzony przez Radę Nadzorczą funduszu w dniu 28.11.2011 r., a następnie został w 2012 r. trzykrotnie zmieniony. Pierwotny plan finansowego wsparcia (PFW) został uchwalony na kwotę 250 mln zł, a następnie kwotę podwyższono do **290 mln zł**.

Zmiany w planie działalności funduszu wynikały z potrzeby urealnienia zawartych w nim założeń, a także bieżących potrzeb wnioskodawców, planujących realizację inwestycji proekologicznych, o dofinansowanie których ubiegali się ze środków WFOŚiGW w Łodzi.

Tabela VIII.2 Plan finansowego wsparcia WFOŚiGW w Łodzi na 2012 rok

Dziedzina	Plan ogółem	Plan dotacje oraz przekazanie środków	Plan pożyczki
Ochrona powietrza	149 850,00	47 050,00	102 800,00
Ochrona zasobów wodnych	96 100,00	26 600,00	69 500,00
Ochrona przyrody i krajobrazu	5 100,00	5 100,00	0,00
Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	16 050,00	1 350,00	14 700,00
Badania naukowe i ekspertyzy/monitoring środowiska	2 500,00	2 500,00	0,00
Edukacja ekologiczna	9 100,00	9 100,00	0,00
Pozostałe zadania ochrony środowiska	11 300,00	8 300,00	3 000,00
Razem	290 000,00	100 000,00	190 000,00

*dane w tys. zł

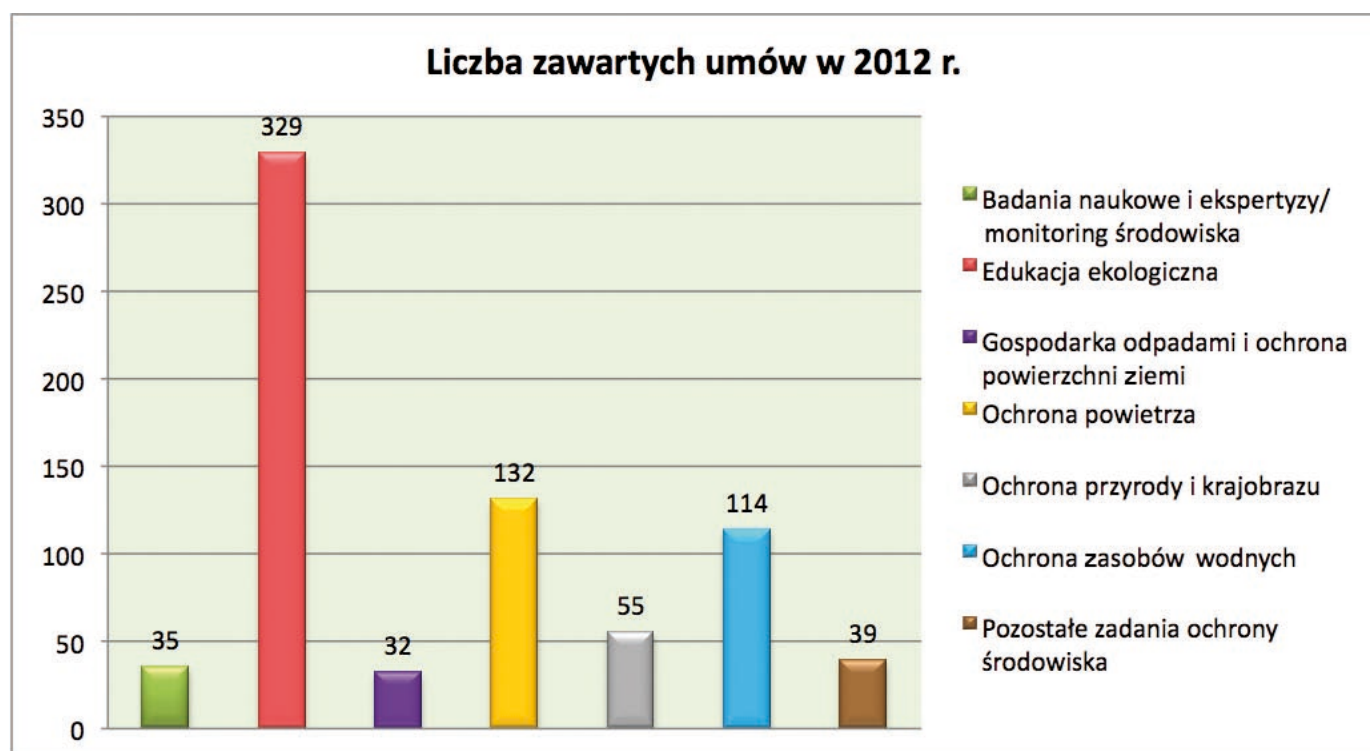
Tabela VIII.3 Realizacja planu finansowego wsparcia WFOŚiGW w Łodzi na 2012 r. w odniesieniu do planu pierwotnego i po wprowadzonych zmianach

Dziedzina	Pierwotny plan ogółem1 [tys. zł]	Wykonanie pierwotnego planu [%]	Plan po zmianach 2 [tys. zł]	Wykonanie planu po zmianach [%]
Ochrona powietrza	86 000,00	162 %	149 850,00	93 %
Ochrona zasobów wodnych	132 000,00	72 %	96 100,00	99 %
Ochrona przyrody i krajobrazu	5 000,00	96 %	5 100,00	94 %
Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	9 500,00	153 %	16 050,00	91 %
Badania naukowe i ekspertyzy/monitoring środowiska	3 000,00	77 %	2 500,00	93 %
Edukacja ekologiczna	5 000,00	180 %	9 100,00	99 %
Pozostałe zadania ochrony środowiska	9 500,00	120 %	11 300,00	102 %
Razem	250 000,00	111 %	290 000,00	96 %

1 Pierwotny plan – pierwsza wersja planu działalności WFOŚiGW w Łodzi na 2012 r. wprowadzona uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 28 listopada 2011 r.

2 Plan po zmianach – ostatnia wersja planu działalności po wprowadzonych zmianach uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 28 listopada 2012 r.

Poniżej na rysunku VIII.1 przedstawiono liczbę zawartych przez WFOŚiGW w Łodzi umów w 2012 roku w podziale na dziedziny ochrony środowiska

Rys.VIII.1 Liczba zawartych przez WFOŚiGW w Łodzi umów w 2012 r. w podziale na dziedziny ochrony środowiska

VIII.3.3 REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH

Pożyczki i dotacje

Racjonalizacja zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej oraz zasobach komunalnych, należących do jednostek samorządu terytorialnego, w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Celem programu jest zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez realizację inwestycji polegających na kompleksowej, wraz z wymianą źródła ciepła, modernizacji budynków, służącej racjonalizacji zużycia energii oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Okres wdrażania programu 2012-2013. Pomoc udzielana jest w formie pożyczki i dotacji, przy czym otrzymanie dotacji jest uwarunkowane zaciągnięciem pożyczki. Łączna kwota wsparcia wynosi do 95% kosztów całkowitych zadania, przy czym dotacja nie może przekroczyć 50% kwoty możliwego dofinansowania. Dofinansowanie jest udzielane na prowadzone według standardów efektywności energetycznej i ekonomicznej działania wskazane w audycie energetycznym budynku jako optymalny

wariant przedsięwzięcia. Zakres inwestycji obejmuje przebudowę systemów grzewczych wraz z wymianą lub modernizacją energooszczędnych i nieekologicznych źródeł ciepła, również w skojarzeniu z technologiami odnawialnych źródeł energii, docieplenie obiektu oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej.

W ramach ww. programu fundusz zawarł w 2012 roku 37 umów o dofinansowanie w formie pożyczki i dotacji.

Największe wsparcie finansowe przyznano, w proporcjach 50% dotacja i 50% pożyczka:

- miastu Łódź na realizację pilotażowego programu racjonalizacji kosztów energii w budynkach komunalnych miasta Łodzi;
- gminie Ujazd na inwestycję polegającą na termomodernizacji budynków zespołu szkół w osiedlu Niewiadów;
- województwu łódzkiemu na termomodernizację budynku D przy ul. 3 Maja w Sieradzu.

Fundusz podpisał również 9 umów z miastem Łódź w ramach realizacji projektu „Mia100 Kamienic”. Realizacja prac pozwoli na termomodernizację budynków mieszkalnych wielorodzinnych położonych w Łodzi przy ulicach: Traugutta 8, Traugutta 10, Wólczańskiej 147A, Wólczańskiej 157, Gdańskiej 24, Legionów 19, Legionów 31, Piotrkowskiej 171/173 oraz Więckowskiego 32.

Tabela VIII.4 Realizacja programu priorytetowego racjonalizacja zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej oraz zasobach komunalnych należących do jednostek samorządu terytorialnego w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery w 2012 r.

Forma dofinansowania	Planowana do rozdysponowania pula środków [zł]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty z tytułu zawartych umów w kolejnych latach [zł]
pożyczka	17.500.000,00	10.465.644,12	7.153.317,41	3.312.326,71
dotacja	17.500.000,00	10.465.138,11	6.906.905,68	3.558.232,43
razem umowy	35.000.000,00	20.930.782,23	14.060.223,09	6.870.559,14

Z zawartych umów planowane jest osiągnięcie redukcji lub uniknięcia emisji CO₂ w ilości 5.287 Mg

Program priorytetowy dla przedsięwzięć realizowanych przy pomocy środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

Celem programu jest poprawa stanu wód podziemnych i powierzchniowych oraz zaopatrzenie w wodę na obszarach wiejskich. Pomoc udzielana jest w formie pożyczki i dotacji, przy czym otrzymanie dotacji jest uwarunkowane zaciągnięciem pożyczki. Łączna kwota wsparcia ze środków funduszu nie może przekroczyć wysokości wkładu własnego beneficjenta pomocy udzielonej w ramach PROW na lata 2007-2013.

Okres wdrażania programu 2012-2013. Kwota dotacji ze środków funduszu nie może przekroczyć 50% kwoty możliwego dofinansowania w przypadku zadań realizowanych przez gminy, na terenie których znajdują się obszary Natura 2000, obszary

chronionego krajobrazu, rezerwy przyrody bądź parki krajobrazowe, a w przypadku ich braku nie może przekroczyć 40% kwoty możliwego dofinansowania.

W ramach ww. programu, fundusz zawarł w 2012 roku z 42 gminami województwa łódzkiego umowy o dofinansowanie w formie pożyczki i dotacji oraz 1 umowę o dofinansowanie w formie pożyczki ze spółką gminną. Spośród jednostek samorządu terytorialnego największe projekty realizowały gminy: Andrespol, Przedbórz, Lubochnia, Tomaszów Mazowiecki, Ujazd.

Tabela VIII.5 Realizacja programu priorytetowego dla przedsięwzięć realizowanych przy pomocy środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w 2012 r.

Forma dofinansowania	Planowana do rozdysponowania pula środków [zł]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty z tytułu zawartych umów w kolejnych latach [zł]
pożyczka	33.000.000,00	21 967 395,10	6 891 921,70	15 075 473,40
dotacja	27.000.000,00	19 524 717,10	6 289 243,25	13 235 473,85
razem umowy	60.000.000,00	41 492 112,20	13 181 164,95	28 310 947,25

W ramach Programu planowane jest osiągnięcie efektów wskazanych w tabeli VIII.5

Tabela VIII.6 Realizacja programu priorytetowego w 2012 r. – efekty ekologiczne i rzeczowe

Lp.	Rodzaj efektu	Jednostka	Planowana ilość na lata 2012-2013	Planowana ilość z umów 2012
1	budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków	szt.	5	6
2	ilość oczyszczonych ścieków komunalnych	m ³ /rok	1 620 000	881 860
3	budowa sieci kanalizacji sanitarnej	m.b.	180 000	166 495
4	umożliwienie wykonania przyłączy kanalizacyjnych przez właścicieli nieruchomości	szt.	2 800	2 578
5	budowa sieci wodociągowej	m.b.	46 000	28 569
6	dostarczenie mieszkańcom wody o odpowiednich parametrach jakościowych	m ³ /rok	90 000	301 957
7	umożliwienie wykonania przyłączy wodociągowych przez właścicieli nieruchomości	szt.	450	46
8	budowa lub modernizacja stacji uzdatniania wody	szt.	10	13
9	pobór wody - SUW	m ³ /rok	2 700 000	1 700 000
10	wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	2 250	2 311

W wyniku zadań realizowanych w ramach omawianego programu priorytetowego w 2012 r. wybudowano ok. 16.200 m.b. kanalizacji sanitarnej, 744 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków i ok. 4.400 m.b. sieci wodociągowej. Ponadto wybudowano lub zmodernizowano 5 stacji uzdatniania wody.

Dotacje na częściowe spłaty rat kapitału kredytów bankowych

Program dla przedsięwzięć w zakresie gospodarki ściekowej dla osób fizycznych – dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na wykonanie przyłączy kanalizacyjnych.

Okres wdrażania programu 2011 – 2013. Kwota dotacji w ramach programu nie może przekroczyć 40% kosztów kwalifikowanych zadania.

W ramach programu zostało złożonych 71 wniosków, z czego 70 wnioskodawców otrzymało dofinansowanie, a 1 osoba zrezygnowała z ubiegania się o dofinansowanie.

W 2012 roku umowę kredytową z dotacją WFOŚiGW w Łodzi w formie częściowej spłaty kapitału kredytu bankowego w ramach przedmiotowego programu zawarło 70 osób.

Tabela VIII.7 Realizacja programu priorytetowego dla przedsięwzięć w zakresie gospodarki ściekowej dla osób fizycznych – dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na wykonanie przyłączy kanalizacyjnych w 2012 r.

	Ilość przyłączy kanalizacyjnych [szt.]	Pula środków w 2012 r. pula środków [zł]	Ilość odprowadzonych ścieków osiągnięta w 2012 r. z umów podpisanych w roku 2011 i 2012 [m ³ /rok]
Założenia programowe w 2012 r.	1.485	4.197.500,00	170.755,00
Realizacja	70	193.904,00	6.964,5

Program priorytetowy dotyczący przedsięwzięć w zakresie ochrony wód dla osób fizycznych – dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych, przeznaczonych na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków.

Okres wdrażania programu 2011 – 2013. Kwota dotacji w ramach programu nie może przekroczyć 40% kosztów kwalifikowanych zadania.

W ramach programu zostały złożone 103 wnioski, na podstawie których wnioskodawcy otrzymali dofinansowanie.

W 2012 roku umowę kredytową z dotacją WFOŚiGW w Łodzi w formie częściowej spłaty kapitału kredytu bankowego zawarło w ramach przedmiotowego programu 98 osób. Umowy kredytowej nie podpisało 5 beneficjentów.

Tabela VIII.8 Realizacja programu priorytetowego dla osób fizycznych – dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków w 2012 r.

	Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.]	Pula środków w 2012 r. pula środków [zł]	Ilość oczyszczonych ścieków osiągnięta w 2012 r. z umów podpisanych w roku 2011 i 2012 [m ³ /rok]
Założenia programowe w 2012 r.	105	494.500,00	6.438,60
Realizacja	98	432.980,00	6.512,64

Program priorytetowy dotyczący przedsięwzięć w zakresie ochrony powietrza dla osób fizycznych – dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych, przeznaczonych na realizację zadań dotyczących ograniczenia niskiej emisji i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Kwota dotacji w ramach programu nie może przekroczyć 40% kosztów kwalifikowanych zadania.

W ramach programu wpłynęło 205 wniosków, z czego 202

wnioskodawców otrzymało dofinansowanie, 2 osoby zrezygnowały z ubiegania się o dofinansowanie, a 1 z wnioskodawców otrzymał negatywną decyzję.

Okres wdrażania programu 2011 – 2013. W 2012 roku umowę kredytową z dotacją WFOŚiGW w Łodzi w formie częściowej spłaty kapitału kredytu bankowego w ramach przedmiotowego programu zawarły 194 osoby. Umowy kredytowej nie podpisało 8 beneficjentów.

Tabela VIII.9 Realizacja programu priorytetowego dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na realizację zadań dotyczących ograniczenia niskiej emisji i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w 2012 r.

	Ilość wykonanych źródeł ciepła [szt.]	Pula środków w 2012 r. pula środków [zł]	Redukcja CO ₂ w 2013 r. z umów podpisanych w roku 2011 i 2012 [kg/rok]
Założenia programowe w 2012 r.	210	2.446.000,00	1.581.927
Realizacja	194	2.410.884,00	1.247.370

Z umów zawartych w 2012 r. planowane są do osiągnięcia następujące efekty rzeczowe:

- 136 szt. pomp ciepła;
- 20 szt. kotłów na biomasę;
- 32 szt. kotłów na gaz;
- 2 szt. kotłów na olej;
- 4 szt. przyłączy do miejskiej sieci ciepłowniczej.

Program priorytetowy dotyczący przedsięwzięć w zakresie ochrony ziemi dla osób fizycznych – dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na realizację zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

Okres wdrażania Programu 2012 -2014. Kwota dotacji w ramach programu nie może przekroczyć 99% kosztów kwalifikowanych zadania. W ramach programu wpłynęło 41 wniosków, z czego 40 wnioskodawców otrzymało dofinansowanie, a 1 osoba zrezygnowała.

W 2012 roku umowę kredytową z dotacją WFOŚiGW w Łodzi w formie częściowej spłaty kapitału kredytu bankowego w ramach przedmiotowego programu zawarło 39 osób. Umowy kredytowej nie podpisał 1 beneficjent.

Tabela VIII.10 Realizacja programu priorytetowego dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na realizację zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest w 2012 r.

	Pula środków w 2012 r. pula środków [zł]	Ilość wyrobów zawierających azbest [Mg]
Założenia programowe w 2012 r.	205.000,00	205,00
Realizacja	200.491,00	253,55

Program dla przedsięwzięć w zakresie ochrony powietrza dla osób fizycznych oraz wspólnot mieszkaniowych - dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na realizację zadań w zakresie poprawy efektywności cieplnej budynków mieszkalnych.

Beneficjentami dotacji w ramach przedmiotowego programu priorytetowego, poza osobami fizycznymi, są wspólnoty mieszkaniowe.

Okres wdrażania programu 2012 -2014. Kwota dotacji w ramach programu nie może przekroczyć 40% kosztów kwalifikowanych zadania.

W ramach programu wpłynęło 14 wniosków, na podstawie których wnioskodawcy otrzymali dofinansowanie.

W 2012 roku umowę kredytową z dotacją WFOŚiGW w Łodzi w formie częściowej spłaty kapitału kredytu bankowego w ramach przedmiotowego programu zawarło 12 osób fizycznych oraz 2 wspólnoty mieszkaniowe.

Tabela VIII.11 Realizacja programu priorytetowego dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na realizację zadań w zakresie poprawy efektywności cieplnej budynków mieszkalnych w 2012 r.

	Założenia programowe w 2012 r.	Realizacja
Ilość termomodernizacji budynków jednorodzinnych [szt.]	25	12
Ilość termomodernizacji budynków jednorodzinnych [szt.]	10	2
Ilość termomodernizacji budynków jednorodzinnych [szt.]	1.425.000,00	414.485,00
Redukcja CO₂ w 2013 r. z umów podpisanych w roku 2012 [Mg/rok]	443,00	662,24

VIII.4 REALIZACJA ZADAŃ POZA PROGRAMAMI PRIORYTETOWYMI

VIII.4.1 OCHRONA POWIETRZA

Poza inwestycjami realizowanymi w ramach programu priorytetowego fundusz w 2012 roku dofinansował inwestycje obejmujące następujące grupy zadań:

- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii;
- termomodernizacja obiektów, w tym wymiana źródeł ciepła;
- modernizacja i rozbudowa sieci ciepłej;
- pozostałe zadania z ochrony atmosfery.

Celem realizacji zadań z dziedziny ochrony powietrza było ograniczenie poziomu emisji tlenków siarki, azotu, węgla i pyłu.

Tabela VIII.12 Realizacja umów zawartych w ramach dziedziny ochrona powietrza w 2012 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka	52	84.224.079,00	10.541.217,08	73.682.861,92
Pożyczka pomostowa	4	7.058.952,00	6.142.028,48	916.923,52
Dotacja	36	22.527.596,06	6.191.818,06	16.325.313,00*
Przekazanie środków PJB	3	4.583.175,00	669.651,00	3.913.524,00
Pożyczka i dotacja w ramach programu priorytetowego**	37	20 930 782,23	14.060.223,09	6 870 559,14
Umowy 2012	132	139.324.584,29	37.604.937,71	101.709.181,58
Umowy zawarte w latach ubiegłych			19.572.570,80	15.688.811,40
Razem wypłaty w 2012 r.			57.177.508,31	

*kwota po korekcie wynikającej z rozliczenia umowy.

**umowy opisane w rozdziale „Realizacja programów priorytetowych”

Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

W ramach tej grupy zadań zawarto 44 umowy, m.in. z: jednostkami samorządu terytorialnego, spółkami prawa handlowego, stowarzyszeniami, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z zakładem opieki zdrowotnej. Zakres rzeczowy realizowanych zadań związany z odnawialnymi źródłami energii to: wykonanie instalacji kolektorów słonecznych, pomp ciepła i wód geotermalnych do celów grzewczych, jak również przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz wykonanie instalacji ogniw fotowoltaicznych, montaż systemu rekuperacji, a także modernizacja źródła ciepła poprzez zastosowanie kotłów na biomasę.

Fot. VIII.1 Budynek „Termy Uniejów”

Pozostałe zadania z ochrony powietrza

W ramach innych zadań z zakresu ochrony powietrza fundusz zawarł 12 umów, m.in. ze spółką akcyjną **PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.** na zadanie polegające na modernizacji IOS bloków 5 i 6 elektrowni Bełchatów oraz na bu-

Termomodernizacja obiektów, w tym wymiana źródła ciepła

Termomodernizację obiektów, polegającą na dociepleniu ścian, stropodachów, wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, modernizacji instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej wykonano w ramach zawartych 26 umów w 2012 r., m.in. w: budynkach mieszkalnych, szkołach podstawowych, gimnazjach, budynkach kultury, budynkach kultu religijnego, strażnicach, budynkach handlowo-usługowych.

Modernizacja i rozbudowa sieci ciepłej

W powyższej grupie zadań łącznie zawarto 13 umów, w tym m.in. z Miejskimi Sieciami Ciepłymi w Zduńskiej Woli Sp. z o.o., Zakładami Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Pabianicach i Opocznie, z Energetyką Ciepłą Sp. z o.o. w Wieluniu, z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Radomsku oraz Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bełchatowie, a także ze Spółką z o.o. „Albatex” z siedzibą w Łodzi oraz gminą Daszyna.

dowę instalacji dawkowania kwasu organicznego dla IOS bloków 2-12 w elektrowni. Fundusz zawarł również umowę z **PGE Dystrybucja S. A.** z siedzibą w Łodzi na realizację inwestycji polegającej na wymianie transformatorów 110/15kV w stacjach Milionowa i Łąkowa.

Tabela VIII.13 Efekty rzeczowe uzyskane w dziedzinie ochrona powietrza

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2012 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	łącznie uzyskane efekty 2012 r.
docieplenie stropodachu	m ²	34.082,13	9.554,71	43.636,84
docieplenie ścian	m ²	70.470,143	11.020,74	81.490,883
instalacja kolektorów słonecznych	m ²	462,72	1.429,27	1.891,99
modernizacja instalacji c.o., w tym zawory termostaticzne	szt.	3.046	308	3.354
modernizacja miejskiej sieci ciepłej	mb	513,13	2.103,86	2.616,99
montaż kotłowni na biomasę	kW	1.963,67	0	1.963,67
instalacja do odzysku ciepła	kW	0	6.000,00	6.000,00
montaż kotłowni na gaz	kW	347,20	0	347,20
wymiana okien i drzwi	m ²	8.263,82	1.790,68	10.054,50
instalacja pompy ciepła	kW	152,95	31	183,95
modernizacja węzła cieplnego	kW	938,86	1.000,00	1.938,86
modernizacja kotłowni	kW	2.494,40	12.025,00	14.519,40

Tabela VIII.14 Efekty ekologiczne uzyskane w dziedzinie ochrona powietrza

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2012 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	łącznie uzyskane efekty 2012 r.
redukcja b-a-piren	Mg/rok	0,00	0,09	0,09
redukcja CO	Mg/rok	0,55	175,23	175,78
redukcja CO ₂	Mg/rok	715,29	6.095,32	6.810,61
redukcja NOx	Mg/rok	0,61	11,00	11,61
redukcja pyłu	Mg/rok	0,24	53,13	53,37
redukcja sadzy	Mg/rok	0,02	4,46	4,48
redukcja SO ₂	Mg/rok	2,05	26,00	28,05

VIII.4.2 OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH

Inwestycje dofinansowane przez fundusz w dziedzinie ochrony zasobów wodnych w 2012 r. realizowane były przede wszystkim przez samorządy gminne oraz ich spółki.

Działania funduszu w dziedzinie ochrony zasobów wodnych w 2012 r. polegały na dofinansowaniu zadań inwestycyjnych z zakresu:

- budowy, rozbudowy, modernizacji oczyszczalni ścieków;
- budowy przydomowych oczyszczalni ścieków;

- budowy sieci kanalizacji deszczowej, separatorów wód deszczowych;
  - budowy, rozbudowy sieci kanalizacyjnej;
  - budowy i rozbudowy oraz renowacji zbiorników wodnych;
  - regulacji rzek;
  - budowy, rozbudowy i modernizacji stacji uzdatniania wody oraz ujęć wody;
  - budowy i modernizacji wodociągów.
- Należy nadmienić, iż wiele umów łączyło w sobie zadania z kilku zakresów wymienionych powyżej.

Tabela VIII.15 Realizacja umów zawartych w ramach dziedziny ochrona zasobów wodnych w 2012 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	*Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
pożyczka	60	41 584 891,28	20 887 757,52	20 697 133,76
pożyczka pomostowa	3	4 327 382,00	1 812 996,44	2 514 385,56
dotacja	7	6 014 392,69	696 497,23	5 303 416,63*
przekazanie środków PJB	1	738 032,48	698 032,00*	0,00
pożyczka i dotacja, pożyczka program priorytetowy**	43	41 492 112,20	13 181 164,95	28 310 947,25
Umowy 2012	114	94 156 810,65	37 276 448,14	56 825 883,20
Umowy zawarte w latach ubiegłych			42 028 893,23	137 240 688,35
Razem wypłaty w 2012 r.			79 305 341,37	194 066 571,55

* kwota po korekcie wynikającej z rozliczenia umowy.

** umowy opisane w rozdziale „Realizacja programów priorytetowych”

Wśród umów zawartych w 2012 r. podpisano 3 umowy na krajowy wkład własny beneficjentów na pokrycie kosztów realizacji przedsięwzięcia z udziałem bezzwrotnych środków pochodzących z funduszy europejskich, w tym 2 umowy pożyczek w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013 oraz 1 umowę pożyczki na dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków

W tej grupie zadań zawarto 2 umowy, w tym umowę z **Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Opocznie** na zadanie pn.: „Budowa infrastruktury wodno-ściekowej na terenie gminy Opoczno”, stanowiące uzupełnienie krajowego wkładu własnego zadania dofinansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013. W ramach zadania planuje się modernizację oczyszczalni ścieków w Opocznie, wybudowanie kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i ciśnieniowej o łącznej długości sieci 33.719 m.b., wybudowanie 23 szt. przepompowni ścieków, rozbudowę stacji uzdatniania wody.

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

W 2012 roku fundusz zawarł 4 umowy z przeznaczeniem na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków. Ze środków funduszu dofinansowanie otrzymały gminy:

- **Strzelce** – 40 sztuk o łącznej przepustowości 40,0 m³/dobę;
- **Bełchatów** – 1 sztuka o przepustowości 1,8 m³/dobę;
- **Góra św. Małgorzaty** – 52 sztuki o łącznej przepustowości 34,06 m³/dobę;
- oraz **Caritas Archidiecezji Łódzkiej** na budowę oczyszczalni ścieków w Ośrodku Rehabilitacyjno-Wypoczynkowym o przepustowości 13 m³/dobę.

Budowa sieci kanalizacji deszczowej, separatorów wód deszczowych

W roku 2012 fundusz podpisał 10 umów, które obejmowały budowę sieci kanalizacji deszczowej m.in. w gminach: Kozłowski (2.152 m.b.), Andrespol (901 m.b.) oraz w miastach: Tomaszów Mazowiecki (1.771 m.b.), Piotrków Trybunalski (1.232 m.b.), Bełchatów (4.896 m.b.) i Sieradz (3.370 m.b.).

W ramach zadania pn.: Budowa kanalizacji deszczowej w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 480 - ul. 1-go Maja w Sieradzu” realizowanego przez **województwo łódzkie** wybudowano kanalizację deszczową, która pozwoli na odprowadzenie w sposób zorganizowany ścieków deszczowych w ilości 37.280 m³/rok. Planowana do wybudowania w ramach zadania „Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej w osiedlu Ludwików – etap II w Bełchatowie” kanalizacja deszczowa i sanitarna umożliwi odprowadzenie w sposób zorganizowany ścieków deszczowych w ilości 41.880 m³/rok oraz ścieków socjalno-bytowych w ilości 20.312 m³/rok.

Budowa, rozbudowa sieci kanalizacyjnej

W ramach tej grupy na podstawie 21 umów dofinansowanie otrzymały następujące gminy: Andrespol, Kozłowski, Tuszyn, Pabianice, Żarnów, Stryków, Wieluń, Czerniewice i Wieruszów.

Ponadto fundusz udzielił dofinansowania miastu Skierniewice i spółkom miejskim z Radomska i Opoczna.

W **gminie Andrespol**, która uzyskała dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2013, powstanie kanalizacja sanitarna o łącznej długości ponad 5 km, co pozwoli na podłączenie 187 posesji i umożliwi odprowadzenie ponad 14 tys. m³/rok ścieków socjalno-bytowych.

Budowa, rozbudowa i renowacja zbiorników wodnych

W ramach tej grupy zadań fundusz podpisał 5 umów z przeznaczeniem na dofinansowanie następujących zadań:

- „Modernizacja/remont wału przy zbiorniku retencyjnym w Przedborzu” – realizowane przez gminę Przedbórz;
- „Budowa zbiornika retencyjnego Sadkowiec II” – realizowane przez gminę Sadkowiec;
- „Utrzymanie i konserwacja urządzeń melioracji wodnych podstawowych (budowle hydrotechniczne)”, „Utrzymanie urządzeń wodnych Skarbu Państwa niebędących urządzeniami melioracyjnymi, wobec których prawa właścicielskie sprawuje Marszałek Województwa Łódzkiego oraz wykonywanie praw właścicielskich w stosunku do wód nieistotnych dla rolnictwa” realizowane przez **województwo łódzkie**;
- „Zbiornik retencyjno-widokowy „wojska polskiego” na rzece Łódce przy ASP w Łodzi” realizowane przez **miasto Łódź**.

Fot. VIII.2 Zbiornik retencyjny w gminie Sadkowiec

Regulacja rzek i renowacja rowów melioracyjnych

W roku 2012 fundusz podpisał umowy z **miastem Łódź** na realizację zadania: „Zapobieganie skutkom podtopień poprzez remont umocnień koryta rzeki Jasień na odcinku od ul. Nowe Sady do połączenia z rzeką Karolewką (od km 3+175 do

km 3+345)” oraz z **powiatem wieruszowskim** na realizację zadania „Likwidacja zagrożeń powodziowych i podtopień lokalnych w ramach modernizacji urządzeń wodnych na terenie powiatu wieruszowskiego”.

Budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody oraz ujęć wody

W 2012 r. fundusz zawarł 9 umów z przeznaczeniem na realizację zadań z zakresu budowy, rozbudowy i modernizacji stacji uzdatniania wody oraz ujęć wody. Dofinansowanie ze środków funduszu otrzymały gminy: Kutno, Uniejów, Stryków, Godzianów, Strzelce Wielkie i Kamieńsk oraz spółki miejskie: Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Wieluniu, Ozorkowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. i Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Głownie.

Gmina Uniejów, która uzyskała dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego

na lata 2007–2013 zrealizowała zadanie pn.: „Wykonanie technologii uzdatniania wody basenowej w kompleksie termalno-basenowym w Uniejowie w ramach projektu „Termy Uniejów” - Regionalny Markowy Produkt Turystyki Uzdrawiskowej - Działanie III.5 - Infrastruktura Turystyczno-Rekreacyjna”, co pozwoli na uzdatnianie w obiegu zamkniętym wody basenowej w ilości ok. 3.830.000,00 m³/rok i zaoszczędzenie wody wykorzystywanej do napełniania basenów w ilości ok. 318.000,00 m³/rok.

Budowa i modernizacja wodociągów

Na budowę i modernizację wodociągów 2012 r. Fundusz podpisał 15 umów. Głównymi odbiorcami pomocy finansowej były gminy: Grabów, Lubochnia, Ozorków, Łubnice, Rzgów, Moszczenica, Nowosolna, Ksawerów, Bełchatów, Żelechlinek, Koluszki, Góra św. Małgorzaty i Ręčno oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Poddębicach.

Tabela VIII.16 Efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie ochrony zasobów wodnych

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2012 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty w 2012 r.
oczyszczalnia ścieków				
Ilość	szt.	-	9	9
Przepustowość	m ³ /dobę	-	2.858	2.858
BZT5	Mg/rok	-	576.238	576.238
przydomowe oczyszczalnie ścieków				
Ilość	szt.	93	441	534
Przepustowość	m ³ /dobę	76	398	474
sieć kanalizacyjna sanitarna				
Długość	mb	17.051	272.770	289.821
Ilość odcinków bocznych	szt.	475	5.449	5.924
Ilość ścieków	m ³ /rok	21.812	537.522	559.334
sieć kanalizacyjna deszczowa				
Długość	mb	3.728	7.483	11.211
Ilość ścieków	m ³ /rok	47.676	1.248.904	1.296.580
retencja				
Zwiększenie pojemności retencyjnej zbiorników wodnych	m ³	3.500	1.228.636	1.232.136
Regulacja rzek	mb	-	529	529
Obszar objęty oddziaływaniem	ha	-	16.075	16.075
sieć wodociągowa i SUW				
Budowa/przebudowa SUW	szt.	8	1	9
Długość wodociągu	mb	18.086	8.725	26.811
Ilość przyłączy wodociągowych	szt.	167	154	321
Ilość wody dostarczonej	m ³ /rok	151.614	65.270	216.884

VIII.4.3 GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

Dofinansowanie zadań z dziedziny gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi obejmowało następujące grupy zadań:

- usuwanie azbestu;
- gospodarowanie odpadami;
- rekultywacja składowiska odpadów;
- wywóz odpadów komunalnych;
- inne.

Tabela VIII.17 Realizacja umów zawartych w ramach dziedziny gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi w 2012 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]*
Pożyczka	8	13.490.839,00	1.377.615,00	12.113.224,00
Dotacja	23	1.060.184,99	552.747,42	507.414,32
Przekazanie środków PJB	1	7.609,00	7.609,00	0,00
Umowy 2012	32	14.558.632,99	1.937.971,42	12.620.638,32
Umowy zawarte w latach ubiegłych			7.472.341,24	200.000,00
Razem wypłaty			9.410.312,66	12.820.638,32

* kwota po korekcie wynikającej z rozliczenia umowy

Usuwanie azbestu

W 2012 r. fundusz zawarł 23 umowy dotacji z gminami z terenu województwa łódzkiego. Zawarto także 1 umowę pożyczki ze spółką **INWAR S.A.** z siedzibą w Sieradzu oraz 1 umowę o przekazanie środków z **Komendą Wojewódzką Policji w Łodzi**.

W ramach umów zawartych w 2012 roku ze środków funduszu udało się unieszkodliwić azbest w ilości 1.469 Mg. Powyższe odpady pochodziły z terenu gmin: Gomunice, Zduny, Tomaszów Maz., Dalików, Nowe Ostrowy, Wodzierady, Biała Rawska, Kolaszki, Rozprza, Łubnice, Godzianów, Kutno, Wolbórz, Drużbice, gmina miejskiej Brzeziny, gmina miasto Radomsko, powiatu rawskiego oraz terenu działań Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi.

Gospodarowanie odpadami

Na działania mające na celu racjonalne gospodarowanie odpadami w roku 2012 fundusz zawarł 2 umowy. Finansowanie w formie pożyczek otrzymały:

- **SITA Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie** na realizację zadania pn.: „Budowa drugiej kwatery składowiska oraz sortowni odpadów komunalnych zmieszanych w miejscowości Lubochnia Górki koło Tomaszowa Mazowieckiego
- **Zakład Oczyszczania Miasta W.W. Dymek i J. Igielski Spółka Jawna** z siedzibą w Łowiczu na realizację zadania pn.: „Budowa linii do segregowania odpadów wraz z budową wiaty i placu do celów technologicznych”.

Tabela VIII.18 „Przykładowe efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie gospodarki odpadami i ochrony Powierzchni Ziemi

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2012 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty w 2012 r.
Unieszkodliwienie odpadów niebezpiecznych	Mg	1 468,98	2 102,61	3 571,59
Rekultywacja składowiska odpadów	ha	1,335	-	1,335
Linia do segregacji odpadów	szt.	1	1	2
Wydłużenie czasu eksploatacji składowiska	szt.	2	-	2
Zmniejszenie strumienia odpadów (gruzu i ziemi), kierowanych do składowania	Mg/rok	-	2 232,74	2 232,74

Fot. VIII.3 Linia do segregowania odpadów w Zakładzie Oczyszczania Miasta W.W.Dymek i J. Jagielski Sp.J. w Łowiczu

Rekultywacja składowisk odpadów

W ramach tej grupy zadań, fundusz udzielił pożyczki **gminie Wartkowice** oraz **gminie Wolbórz**. Dzięki środkom funduszu rekultywacji poddano składowisko odpadów w Starym Gostkowie o powierzchni 0,49 ha oraz składowisko w miejscowości Młynary o powierzchni 0,84 ha.

Wywóz odpadów komunalnych

W ramach tej grupy zadań Fundusz zawarł umowę pożyczki z **Miejskim Przedsiębiorstwem Oczyszczania-Łódź Sp. z o.o.** na zakup 7 szt. samochodów do odbioru odpadów komunalnych oraz umowę pożyczki z **Gminą Daszyna** w ramach, której zakupiono ciągnik z przyczepą i osprzętem do wywozu odpadów komunalnych.

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2012 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty w 2012 r.
Zwiększenie ilości zebranych odpadów biodegradowalnych, które zostały przekazane do kompostowni	Mg/rok	-	41,88	41,88
Zakup ciągnika z przyczepą i osprzętem do wywozu odpadów	szt.	1	-	1

* w tej pozycji ujęto także efekty uzyskane na podstawie umów zawartych w 2011 r. z dziedziny pozostałe zadania ochrony środowiska, związane z usuwaniem skutków nawałnicy (utylicacja płyt eternitowych)

VIII.4.4 OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

Dofinansowane zadań przez fundusz z dziedziny ochrony przyrody i krajobrazu można podzielić na 5 grup obejmujących:

- prace leczniczo-pielęgnacyjne drzew, pomników przyrody, rewitalizację parków;
- zwiększenie terenów zieleni;
- poprawę warunków bytowych zwierząt;
- zachowanie bioróżnorodności;
- czynną ochronę gatunków i siedlisk.

Tabela VIII.19 Realizacja umów zawartych w ramach dziedziny ochrona przyrody i krajobrazu w 2012 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja	49	4 418 313,80	2 496 179,24	1 921 837,00
Przekazanie środków PJB	6	308 750,00	298 166,00	0,00
Umowy 2012	55	4 727 063,80	2 794 345,24	1 921 837,00
Umowy zawarte w latach ubiegłych			2 360 981,69	237 311,00
Razem wypłaty 2012 r.			5 155 326,93	2 159 148,00

* kwota po korekcie wynikającej z rozliczenia umowy

Prace leczniczo-pielęgnacyjne drzew, pomników przyrody, rewitalizacja parków

W ramach tej grupy zadań zostało zawartych 28 umów dotacji. Prace pielęgnacyjne drzew i pomników przyrody zostały podjęte m.in. przez jednostki samorządu terytorialnego, państwowe jednostki budżetowe, szpital, parafie. Podmioty te przeprowadziły prace pielęgnacyjne drzew i pomników przyrody, polegające m.in. na właściwym uformowaniu i prześwietleniu koron drzew, wykonaniu cięć drzew w celu usunięcia suchych i chorych konarów i gałęzi, oczyszczeniu z posuszu oraz wyprofilowaniu i zabezpieczeniu ubytków powierzchniowych i wgłębnych.

Zwiększenie terenów zieleni

W ramach tej grupy zadań zawarto 20 umów dotacji. Beneficjentami były: gminy, powiaty, szpital, spółdzielnie mieszkaniowe, zespół szkół, fundacje, parafie i osoby fizyczne.

Dzięki środkom finansowym funduszu możliwe było powiększenie terenów zieleni poprzez nasadzenie 42.730 drzew, krzewów, roślin na obszarach gminnych i miejskich, parków zabytkowych, parków przykościelnych, na terenach przyszkolnych oraz należących do spółdzielni mieszkaniowych bądź podmiotów opieki zdrowotnej, a także dróg powiatowych.

Fot. VII.4 Nasadzenia drzew i krzewów w parafii rzym.-kat. w Górcie Pabianickiej, gmina Pabianice

Poprawa warunków bytowych zwierząt

W ramach tej grupy zadań zawarto 3 umowy dotacji. Beneficjentem tych umów było **miasto Łódź**, a największą inwestycją było wybudowanie woliery dla sępów w ramach poprawy warunków bytowych zwierząt w Miejskim Ogrodzie Zoologicznym. Pozostałe dwa zadania także dotyczyły Miejskiego Ogrodu Zoologicznego, a środki przeznaczone zostały na wyposażenie laboratorium lecznicy oraz zakup samochodu do przewozu zwierząt wolno żyjących.

Fot. VIII.5 Budowa woliery dla sępów w Łódzkim Ogrodzie Zoologicznym

Zachowanie bioróżnorodności (czynna ochrona gatunkowa oraz restytucja i reintrodukcja gatunków)

W ramach tej grupy zadań podpisano 4 umowy dotacji. W ramach powyższej grupy zadań zawarto m.in. trzy umowy o przekazanie środków państwowej jednostce budżetowej – **Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi**, w tym m.in. na „Ochronę bobra europejskiego poprzez działania prewencyjne zapobiegające szkodom.

Tabela VIII.20 Przykładowe efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2012 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty w 2012 r.
Prace leczniczo-pielęgnacyjne, konserwacja i rekonstrukcja zieleni: - drzewa i krzewy - pomniki przyrody	szt.	2.391	4.094	6.485
Nowe nasadzenia: - drzewa - krzewy - rośliny	szt.	42.730	53.863	96.593
Poprawa warunków bytowych zwierząt poprzez (2012 r.): - woliery dla sępów - wyposażenie lecznicy w specjalny sprzęt - zakup samochodu do przewozu zwierząt wolno żyjących	szt.	1 4 1	-	6
Zachowanie bioróżnorodności: - wykaszanie roślinności na terenie śródleśnych polan	ha	25	-	25
Czynna ochrona gatunkowa: - ochrona siedlisk bociana białego - ochrona bobra europejskiego (budowa przepustów), - zachowanie populacji drzew owocowych w rezerwacie „Las jabłoniowy”	szt.	8 15 1	-	24
Poprawa kondycji przyrodniczej poprzez realizację planów ochrony	oprac.	-	3	3
Konserwacja ekosystemów wodnych	szt.	-	1	1

VIII.4.5 BADANIA NAUKOWE I EKSPERTYZY/MONITORING ŚRODOWISKA

W ramach badań naukowych i ekspertyz/monitoring środowiska fundusz wspierał finansowo zadania zakwalifikowane do poniższych grup:

- programy usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest;
- opracowania wojewódzkie;

- monitoring środowiska;
- plany urządzania lasu i inwentaryzacja stanu lasu;
- inwentaryzacja wraz z oceną dendrologiczną;
- nadzór nad gospodarką odpadami komunalnymi;
- prace badawcze;
- inne.

Tabela VIII.21 Realizacja umów zawartych w ramach dziedziny badania naukowe i ekspertyzy/monitoring środowiska w 2012 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja	31	1 420 004,88	997 088,21	422 824,67
Przekazanie środków PJB	4	895 260,00	895 260,00	0,00
Umowy 2012	35	2 315 264,88	1 892 348,21	422 824,67
Umowy zawarte w latach ubiegłych			255 225,16	1 053 624,00
Razem wypłaty			2 147 573,37	1 476 448,67

* kwota po korekcie wynikającej z rozliczenia umowy

Programy usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest

W ramach tej grupy zadań fundusz zawarł 9 umów dotacji. W wyniku wsparcia finansowego opracowano programy usuwania azbestu z terenu następujących gmin: Rogów, Rawa Mazowiecka, Ozorków, Grabów, Masłowice, Lgota Wielska, Szczerców oraz z terenu powiatu radomszczańskiego.

W ramach środków przyznanych przez fundusz w 2012 r. program opracuje w 2013 r. również gmina Krzyżanów. Celem programów jest m.in. oszacowanie ilości i rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest na terenie gmin, a w konsekwencji oczyszczenie ich obszarów.

Opracowania wojewódzkie

W 2012 r. fundusz współfinansował 3 umowy realizowane przez **województwo łódzkie**, tj.:

- Opracowanie programów ochrony powietrza dla stref województwa łódzkiego na podstawie wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref dokonanej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi za rok 2011;
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych o obciążeniu ponad 3 000 000 pojazdów rocznie z terenów województwa łódzkiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne, tj. przekroczone zostały dopuszczalne poziomy hałasu określone wskaźnikiem LDWN i LN;
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż linii kolejowych, po których przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie, z terenu województwa łódzkiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne, tj. przekroczone zostały dopuszczalne poziomy hałasu określone wskaźnikiem LDWN i LN.

Monitoring środowiska

W ramach tej grupy zadań Fundusz zawarł 4 umowy. W 2012 r. dofinansowanie otrzymał **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi** na realizację następujących zadań:

- monitoring środowiska wynikający z „Wojewódzkiego programu monitoringu środowiska” realizowany w ramach zadań Państwowego Monitoringu Środowiska. Wykonanie zadania umożliwi określenie stanu środowiska w województwie łódzkim w zakresie stanu czystości wód powierzchniowych i wód podziemnych, emisji zanieczyszczeń powietrza, stanu środowiska na obszarach projektowanego przebiegu autostrad hałasu i promieniowania elektromagnetycznego;
- zakup sprzętu umożliwiającego monitoring jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz monitoring jakości powietrza atmosferycznego;

- wykonanie matematycznego modelowania jakości powietrza w województwie łódzkim za rok 2011 na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza w celu wcześniejszego ostrzegania ludności o możliwości wystąpienia alarmowych ilości substancji w powietrzu oraz przygotowania służb do ewentualnego wdrożenia krótkoterminowych działań naprawczych.

Dzięki dotacji funduszu **województwo łódzkie** wykonało opracowanie dotyczące rozpoznania i monitoringu motyli nocnych na terenie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki.

Plany urządzania lasu i inwentaryzacja stanu lasu

W ramach tej grupy zadań fundusz udzielił 2 dotacji. Dofinansowanie przeznaczono dla: **powiatu pajęczańskiego** na opracowanie planów urządzania lasu i inwentaryzację stanu lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa na terenie gminy Nowa Brzeźnica oraz dla **powiatu poddębickiego** na opracowanie planów urządzania lasu i inwentaryzację stanu lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa na terenie gminy Uniejów.

Inwentaryzacja wraz z oceną dendrologiczną

W 2012 r. fundusz podpisał 5 umów z następującymi beneficjentami: gminą Rząśnia, miastem Kutno, Muzeum Narodowym w Warszawie – oddział muzeum w Nieborowie i Arkadii, gminą Krzyżanów oraz parafią ewangelicko-augsburską św. Mateusza w Łodzi. Wsparcie przeznaczono na wykonanie inwentaryzacji wraz z oceną dendrologiczną pomników przyrody rosnących na terenie gminy Rząśnia, dokumentacji niezbędnej do wykonania prac rewitalizacyjnych w zabytkowym parku im. Wiosny Ludów w Kutnie oraz na dokumentację dla zabytkowego ogrodu w Arkadii.

Ponadto w ramach zawartych umów zaplanowano w 2013 r. przygotowanie dokumentacji rewitalizacji dwóch zabytkowych parków dworskich na terenie gminy Krzyżanów oraz inwentaryzację drzewostanu wraz z oceną dendrologiczną na cmentarzu ewangelicko-augsburskim przy ul. Ogrodowej 43 w Łodzi.

Nadzór nad gospodarką odpadami komunalnymi

W ramach 4 umów dotacji zawartych pomiędzy funduszem, a gminami: Osjaków, Gorzkowice, Gomunice oraz Związkiem Międzygminnym „Bzura” zostały zakupione systemy informatyczne do zarządzania gospodarką odpadami komunalnymi.

Prace badawcze

W tej grupie zadań fundusz przyznał środki w ramach 5 umów na przeprowadzenie prac badawczych dotyczących różnych problemów środowiska naturalnego, mających na celu określenie przyczyn ich występowania, określenie zakresu prac naprawczych oraz utworzenie baz danych. Wsparcie funduszu otrzymały m.in.:

miasto Bełchatów na „Opracowanie oraz pilotażowe wdrożenie programu rewitalizacji rzeki Rakówki i jej doliny na obszarze miasta Bełchatowa”;

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski na „Badania pilotażowe nad modelem rybacko-rekreacyjnego zagospodarowania i użytkowania wód technologicznych oraz sztucznych zbiorników wodnych na potrzeby rekultywacji w kierunku wodnym wyrobisk górniczych pola Bełchatów i pola Szczerców oraz innych terenów powyrobiskowych”;

Uniwersytet Łódzki na „Monitoring zbiorników retencyjnych Jezioro i Sulejów pod kątem eutrofizacji i występowania toksycznych zakwitów sinicowych”;

województwo łódzkie na „Opracowanie naukowo-badawcze dotyczące kompleksowego rozwiązania problemu zakwaszenia gleb województwa łódzkiego spowodowanego przekształceniami antropogenicznymi”;

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie na „Sformułowanie szczegółowych ograniczeń w korzystaniu z wód zlewni rzeki Czarnej Malenieckiej wraz z opracowaniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”.

Inne

W ramach pomocy finansowej funduszu w roku 2012 wsparcie w formie dotacji otrzymało **miasto Łódź** na aktualizację mapy akustycznej na lata 2012 - 2017 w celu bieżącego informowania mieszkańców o stanie środowiska akustycznego miasta. **Województwo łódzkie** w ramach dotacji zakupiło oprogramowanie specjalistyczne Mapinfo do przetwarzania danych kartograficznych na potrzeby Wydziału Ochrony Środowiska.

VIII.4.6 EDUKACJA EKOLOGICZNA

WFOŚiGW w Łodzi dofinansował projekty z zakresu edukacji ekologicznej prowadzone między innymi przez placówki oświatowe, ośrodki kultury, organizacje pozarządowe, nadleśnictwa, parki krajobrazowe, wyższe uczelnie, łódzki ogród zoologiczny i botaniczny, przedsiębiorców oraz państwowe jednostki budżetowe.

Tabela VIII.22 Realizacja umów zawartych w ramach dziedziny edukacja ekologiczna w 2012 r.”

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	*Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Dotacja	326	8 863 840,26	6 368 554,27	2 383 672,77
Przekazanie środków PJB	3	112 410,00	112 410,00	0,00
Umowy 2012	329	8 976 250,26	6 480 964,27	2 383 672,77
Umowy zawarte w latach ubiegłych			2 420 194,04	94 350,00
Razem wypłaty 2012 r.			8 901 158,31	2 478 022,77

*kwota po korekcie wynikającej z rozliczenia umów

Powszechna, szkolna oraz pozaszkolna edukacja ekologiczna

W 2012 r. fundusz zawarł 175 umów dotacji, w ramach których dofinansowano między innymi zakup tablic informacyjno-dydaktycznych, zakup pomocy dydaktycznych do prowadzenia zajęć edukacyjnych oraz zakupiono nagrody w konkursach ekologicznych. Zadania realizowane były przez przedszkola, szkoły wszystkich szczebli nauczania, jednostki samorządu terytorialnego, ośrodki kultury, parki krajobrazowe, nadleśnictwa, oraz organizacje pozarządowe, m.in. Związek Harcerstwa Polskiego, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Fundację II Łódzkiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Produkcje filmowe, audycje radiowe oraz spoty internetowe

Na produkcje filmowe oraz audycje radiowe fundusz zawarł 3 umowy z **Telewizją TOYA Sp. z o. o.**, **Radiem Łódź** oraz **Radiem Pasma Piotrków** na produkcje programów o tematyce ekologicznej. W cyklu audycji na antenie Radia Łódź pt. „Ekologia na co dzień” propagowany był zdrowy styl życia, przekazywane były aktualne informacje związane z szeroko rozumianymi

problemami ekologicznymi z terenu województwa łódzkiego, ekoporady, gry i konkursy. Audycje miały charakter interaktywne. „Łódzka natura” to cykl 18 audycji telewizyjnych, które dzięki otrzymanej dotacji zrealizowała Telewizja Toya Sp. z o.o. Cykl audycji składał się z dwóch części tematycznych, pierwszej przyrodniczej, prezentującej parki krajobrazowe województwa łódzkiego oraz drugiej, omawiającej zagadnienia z zakresu ochrony środowiska i ekologii.

Konkursy ekologiczne na dotacje – „Moja wymarzona ekopracownia” oraz „Utworzenie ogródków dydaktycznych przy szkołach i przedszkolach”

Po raz pierwszy w roku 2012 został ogłoszony konkurs na utworzenie „Mojej wymarzonej ekopracowni”. Fundusz wspierał finansowo najlepsze projekty polegające na zaplanowaniu i utworzeniu szkolnej pracowni wraz z programem edukacyjnym opartym na jej wykorzystaniu. Na utworzenie pracowni zostało zawartych 60 umów, w ramach których środki przeznaczone zostały na wyposażenie pracowni, tj: pomoce dydaktyczne, tablice edukacyjne i szkolne, gabloty ekspozycyjne, sprzęt audio – video, meble szkolne, zakup roślin i inne.

Ogromnym zainteresowaniem cieszył się organizowany już po raz drugi konkurs na „Utworzenie ogródków dydaktycznych przy szkołach i przedszkolach”. Fundusz na ten cel zawarł 29 umów na zadania polegające na zagospodarowaniu terenów przyszkolnych i przedszkolnych w celu stworzenia ogródków na potrzeby prowadzenia edukacji ekologicznej i przyrodniczej.

Fot. VIII.6 Ścieżka edukacyjno-przyrodnicza „Witaj przyrodzie” w Przedszkolu Miejskim nr 120 w Łodzi

Fot. VIII.7 Ogródek dydaktyczny w Przedszkolu Miejskim nr 3 w Ozorkowie

Publikacje o tematyce edukacji ekologicznej

Na publikacje o tematyce edukacji ekologicznej podpisano łącznie 20 umów. Wzbogaciły one księgozbiory: Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Łodzi wraz z filiami w: Zgierzu, Pabianicach, Kutnie i Łęczycy. Na szczególną uwagę zasługuje dofinansowana przez fundusz pozycja unikalnej publikacji Ogrodu Botanicznego i Uniwersytetu Łódzkiego pt.: „Czerwona księga roślin województwa łódzkiego”, która jest pierwszym tego typu wydawnictwem, ukazującym skalę zagrożenia flory regionu łódzkiego. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi otrzymał dotację na wydanie rocznego raportu o stanie środowiska w województwie łódzkim.

Tabela VIII.23 Wymierne efekty ekologiczne w dziedzinie edukacja ekologiczna w ujęciu ilościowym*

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w roku 2012 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty 2012 r.
Jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe i inne realizujące programy ekologiczne	ilość podmiotów	192	201	393
Jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe i inne uczestniczące w konkursach	ilość podmiotów	910	1074	1.984
Szacunkowa liczba dzieci, młodzieży i dorosłych bezpośrednio objętych edukacją ekologiczną	liczba osób	ok. 33.277	ok. 120.000	ok. 153.277

Szkolenia, seminaria, konferencje

W roku 2012 fundusz podpisał 2 umowy z państwowymi jednostkami budżetowymi: **Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska** na szkolenie z zakresu ochrony środowiska pracowników oraz **Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Łodzi** na szkolenie pracowników z zakresu poprawy wiedzy ekologicznej przy projektowaniu, realizacji i eksploatacji infrastruktury drogowej.

Ponadto w ramach tej grupy tematycznej dofinansowanie funduszu otrzymała Politechnika Łódzka, która przeprowadziła już po raz dwudziesty drugi seminarium uczniowsko-studenckie pn.: „Problemy ochrony środowiska” o szerokiej tematyce z zakresu problemów ochrony środowiska, jak: biopaliwa, energetyka jądrowa, odnawialne źródła energii itp.

Inne zadania edukacyjne

W ramach innych zadań edukacyjnych fundusz zawarł 21 umów, obejmujących dofinansowanie między innymi aranżacji ścieżek dydaktycznych w **Nadleśnictwie Grotniki**, akcji informacyjnych w zakresie gospodarki odpadami, jak również akcji upowszechniających proekologiczne postawy wśród mieszkańców województwa łódzkiego. W roku 2012 na szczególną uwagę zasługują dwie akcje: „Szerzenie idei ochrony środowiska wśród mieszkańców **miasta Pabianic**” oraz „Dzień bez samochodu – wsiądź na rower 21.09 – 22.09.2012 r.” realizowana przez **powiat radomszczański**.

Imprezy masowe

W roku 2012 na organizację imprez, festiwali, plenerów plastycznych, pikników, pokazów mody, konkursów piosenki ekologicznej fundusz zawarł 16 umów.

Jedną z ważniejszych imprez w 2012 roku były „X Ogólnopolskie Dni Wody” organizowane przez **gminę Uniejów**.

Ponadto podczas odbywających się w Łodzi Targów Be Eco, w strefie Corner of Design odbyły się warsztaty, mające na celu edukację ekologiczną uczestników z zakresu twórczego przetwarzania odpadów. Jak co roku realizowane były zbiórki elektrośmieci, makulatury, zużytych opon, przeterminowanych leków, podczas zbiórek rozdawano nagrody w postaci np. sadzonek roślin.

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w roku 2012 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty 2012 r.
Liczba potencjalnych odbiorców biorących pośrednio udział w imprezach ekologicznych	liczba osób	ok. 3.356.000	ok. 4.500.000	ok. 7.856.000
Liczba zamontowanych tablic dydaktycznych	ilość	113	21	134
Konferencje, seminaria, sympozja i szkolenia	ilość	211	113	324
Liczba konkursów w ramach programów ekologicznych	ilość	393	184	577
Zakup prenumeraty czasopism	ilość	63	3594	3.657
Liczba wycieczek	ilość	367	281	648
Nasadzenia, zakup roślin	ilość	20.149	1.527	21.676
Zakup książek	ilość	1.719	762	2.481
Ogródki dydaktyczne	ilość	29	21	50
Ekopracownie	ilość	60	0	60
Zakup pomocy dydaktycznych	ilość	3.583	4 461	8.044

VIII.4.7 POZOSTAŁE ZADANIA OCHRONY ŚRODOWISKA

W ramach dziedziny pozostałe zadania ochrony środowiska, fundusz w 2012 r. wspierał finansowo zadania, które zostały zakwalifikowane do następujących grup:

- zapobieganie i likwidacja skutków działania żywiołu;
- zapobieganie i likwidacja poważnych awarii;
- pozostałe zadania ochrony środowiska.

Tabela VIII.24 Realizacja umów zawartych w ramach dziedziny pozostałe zadania ochrony środowiska w 2012 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umowy [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Pożyczka	7	3 115 982,00	1 307 268,00	1 808 714,00
Dotacja	29	7 287 941,00	7 287 941,00	00,00
Przekazanie środków PJB	3	750 344,00	369 795,00	00,00
Umowy 2012	39	11 154 267,00	8 965 004,00	1 808 714,00
Umowy zawarte w latach ubiegłych			1 160 593,71	571 472,55
Razem wypłaty 2012 r.			10 125 597,71	2 380 186,55

* kwota po korekcie wynikającej z rozliczenia umowy

Zapobieganie i likwidacja skutków działania żywiołu

14 lipca 2011 roku na skutek huraganu uszkodzonych zostało kilkaset budynków na terenie Gminy Żarnów. Uszkodzeniu uległa także infrastruktura techniczna oczyszczalni ścieków w Żarnowie oraz przepompownie ścieków. W ramach usuwania skutków żywiołu, w 2012 r. zawarto z **gminą Żarnów** umowę na dotację na przeprowadzenie prac polegających na naprawie przepalonych uzwojeń pomp, elementów sterujących, urządzeń elektronicznych, linii zasilających, styczników, zasilaczy, przekładników, rozdzielni, a także innych drobnych urządzeń.

Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii

W tej grupie zadań fundusz zawarł 29 umów. Dofinansowane zadania miały na celu wyposażenie w sprzęt ratownictwa techniczno-drogowo-ekologicznego, w tym w pojazdy ratownicze, gaśnicze i inne wyposażenie dla służb kierujących i biorących czynny udział w akcjach ratowniczych. W wyniku finansowego wsparcia zwiększona zostanie gotowość operacyjna jednostek

w celu skutecznego zapobiegania i likwidacji poważnych awarii, pożarów, gwałtownych opadów oraz powodzi.

W ramach 4 umów podpisanych z jednostkami samorządu terytorialnego 3 zostały zawarte z **miastem Łódź**, w ramach których sfinansowało zakup specjalnego samochodu przeciwgazowo-dymowego, samochodu z drabiną automatyczną o wysokości ratowniczej powyżej 40 m oraz 3 samochodów ratowniczo-gaśniczych.

W ramach 22 umów zawartych z ochotniczymi strażami pożarnymi, WFOŚiGW w Łodzi przekazał bezpośrednio dofinansowanie dla jednostek OSP w: Dobrzelowie, Wadlewie, Szczercowie, Klonowcu Starym, Brzeskach, Górze św. Małgorzaty, Zdunach, Woli Cyrusowej, Białaczowie, Sławnie, Makowiskach, Łęcznie, Kobielach Wielkich, Krępie, Lgocie Wielkiej, Burzeninie, Żelechlinku, Masłowicach, Rychłocicach, Wójcinie, Łubnicach oraz Czechach.

W ramach wsparcia finansowego zakupiono 21 lekkich, średnich oraz ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych wraz z wyposażeniem oraz 1 lekki pojazd ratownictwa drogowego.

Fot. VIII.8 Wyposażenie ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Lgota Wielka

W ramach przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym fundusz zawarł 3 umowy z **Komendą Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi** na zakup kontenera przeciwpowodziowego z motopompą, kontenera wymiennego inżynieryjno-technicznego oraz zakup sprzętu podstawowego w zakresie ratownictwa chemiczno-ekologicznego.

Pozostałe zadania ochrony środowiska

W ramach pozostałych zadań ochrony środowiska w 2012 r. zostało zawartych 9 umów. **Województwo łódzkie** zakupiło dwa samochody dla Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Łodzi na potrzeby prowadzenia monitoringu wód i urządzeń wodnych, umożliwiającego ograniczenie skutków działań żywiołów.

Tabela VIII.25 Przykładowe efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie pozostałe zadania ochrony środowiska

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2012 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty w 2012 r.
Samochód pożarniczy	szt.	26	30	56
Samochód specjalny	szt.	7	2	9
Samochód terenowy	szt.	0	3	3
Pompy	szt.	1	17	18
Agregat prądowórczy	szt.	-	2	2
Kontener ze sprzętem do ratownictwa chemiczno-ekologicznego	szt.	-	1	1
Kontener przeciwpowodziowy	szt.	1	-	1
Zestaw hydrauliczny	szt.	1	-	1
Wąż ratowniczy	szt.	-	886	886
Zestaw poduszek wysokociśnieniowych	szt.	-	1	1
Pozostały sprzęt ratowniczy (pilarki spalinowe, namiot ratowniczy, nożyce, rozpieracz, ubrania gazoszczelne, sprzęt w zakresie ratownictwa chemiczno-ekologicznego)	szt.	278	5	283
Ciągnik wraz z osprzętem	szt.	1	2	3
Koparko-ładowarka	szt.	-	2	2

VIII.5 UMORZENIA POŻYCZEK

W 2012 r. roku do funduszu wpłynęły **123 wnioski** o częściowe umorzenie pożyczek, z których 2 wnioski nie uzyskały pozytywnej oceny formalnej lub merytorycznej, 1 został rozpatrzony w 2013 roku. Ponadto rozpatrzono **6 wniosków**, złożonych w 2011 r. Rada Nadzorcza pozytywnie rozpatrzyła **126 wniosków** o umorzenie pożyczek.

Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Brzezinach otrzymał pożyczkę na wyposażenie w sprzęt, który zapewni szybszy, bardziej efektywny i bezpieczniejszy transport osadów z terenu oczyszczalni ścieków na tereny rolnicze.

W grupie pozostałych zadań ochrony środowiska najwyższą kwotę pożyczki otrzymały **Piotrkowskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.** Zawarta umowa przewiduje dostawę samochodu ciśnieniowego ssąco-płuczącego z recyklingiem do czyszczenia kanalizacji o dopuszczalnej masie całkowitej do 26 ton.

Gmina Lubochnia kupiła wóz asenizacyjny z pompą wodną dla Zakładu Usług Komunalnych w Lubochni, a **Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Poddębicach**, które dokonało zakupu samochodu ciężarowego wyposażonego w skrzynię z hydraulicznym wywrotem, przeznaczonego do wywozu osadu z oczyszczalni ścieków.

Pozostałe 2 umowy zostały zawarte z **Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Aleksandrowie Łódzkim** na zakup samochodu do ciśnieniowego czyszczenia sieci kanalizacyjnej, pracującego w systemie ssąco-płuczającym, natomiast **Polska Grupa Energetyczna Dystrybucja S.A.** dzięki dotacji zrealizuje w 2013 r. zadanie, polegające na budowie stanowisk ekologicznych dla transformatorów 110/15kV w stacji Dąbrowska w Łodzi oraz stacji Stryków.

Tabela VIII.26 Zestawienie umorzonych pożyczek przez WFOŚiGW w Łodzi w 2012 r. w podziale na dziedziny ochrony środowiska

Dziedzina	Ilość umów [szt.]	Kwota udzielonej pożyczki [zł]	Kwota umorzona [zł]	Procent umorzonej pożyczki - średni [%]
Ochrona zasobów wodnych	62	42.350.473,13	13.271.948,00	31,34
Ochrona powietrza	54	26.925.003,66	7.242.143,51	26,90
Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	6	5.988.433,52	1.732.128,23	28,92
Pozostałe zadania ochrony środowiska	4	1.327.264,00	344.600,77	25,96
Razem:	126	76.591.174,31	22.590.820,51*	29,50

* zgodnie z księgami rachunkowymi kwota umorzenia za 2012 rok wynosi 22.603.560,51 zł. Różnica 12.740,00 zł wynika z podjętej przez Radę Nadzorczą uchwały z dn.17.12.2012 r. w sprawie zmniejszenia umorzenia pożyczki 39/OW/P/2010 udzielonej gminie Andrespol. Na dzień 31.12.2012 r. nie został zawarty aneks do ww. uchwały.

VIII.6 REALIZACJA DOTACJI W FORMIE DOPLĄT DO OPROCENTOWANIA KREDYTÓW BANKOWYCH

W 2012 r. o dotację WFOŚiGW w Łodzi w formie dopłaty do oprocentowania kredytu bankowego wpłynęło 7 wniosków. W ramach przedłożonych wniosków 4 wnioskodawców otrzymało dofinansowanie, w tym 1 wnioskodawca zrezygnował z zawarcia umowy. Z ubiegania się o dopłatę do oprocentowania kredytu zrezygnowało 2 wnioskodawców.

Spośród pozytywnie zaopiniowanych wniosków 3 beneficjentów zawarło umowy kredytowe. Dotację otrzymały:

- **parafia rzymskokatolicka św. Urszuli Ledóchowskiej w Sieradzu** na realizację zadania polegającego na budowie kotłowni na biomasę o mocy 400kW;
- **Ceramika Paradyż Spółka z o.o.** na realizację zadania polegającego na modernizacji linii produkcyjnej mającej na celu zmniejszenie zużycia energii;
- **Fen Investments S.A.** na realizację zadania polegającego na budowie elektrowni wiatrowej o mocy 800 kW .

Planowana kwota do wypłaty w kolejnych latach z tytułu zawartych umów wynosi 11.439.455,00 zł. Realizowane zadania przyczynią się do osiągnięcia efektu ekologicznego w postaci redukcji emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery tj.: pyły - 0,018 Mg/rok, SO₂ - 5,579 Mg/rok, NO_x - 4,588 Mg/rok, CO - 0,798 Mg/rok oraz CO₂ - 3.892,12 Mg/rok.

VIII.7 NAGRODY ZA DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA, INNE WYDATKI DOTACYJNE

VIII.7.1 NAGRODY

W 2012 r. fundusz zgodnie z art. 411 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo ochrony środowiska przeznaczał środki na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej,

niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej. Fundusz prowadził konkursy oraz współuczestniczył w organizacji imprez ogólnopolskich, finansując nagrody dla laureatów z województwa łódzkiego.

W roku 2012 ogłoszono IV edycję konkursu „**Strażnik siedlisk przyrodniczych**” o nagrodę WFOŚiGW w Łodzi. Jego celem było nagrodzenie osób, które na terenie swojej nieruchomości podejmują działania służące zachowaniu dziedzictwa przyrodniczego regionu, w szczególności ochronie cennych siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

Zwycięzcą konkursu i zdobywcą pierwszej nagrody został **Pan Adam Łaski**. Łącznie w konkursie wyłoniono i nagradzono 14 laureatów.

Fot. VIII.9 Wręczenie nagrody laureatom konkursu „Strażnik siedlisk przyrodniczych”

W roku 2012 po raz pierwszy ogłoszono „**Konkurs na najlepszą pracę magisterską**” o nagrodę WFOŚiGW w Łodzi. Jego celem było wyłonienie najlepszych, pod względem naukowym i praktycznym, prac magisterskich z dziedziny ochrony środowiska oraz nagrodzenie ich autorów.

Do konkursu mogli przystąpić absolwenci, którzy obronili pracę magisterską w roku akademickim 2011/2012 w szkołach wyższych, mających siedzibę na terenie województwa łódzkiego.

Konkurs został ogłoszony w następujących kategoriach:

- nauk ekonomiczno-społecznych;
- nauk przyrodniczych;
- nauk technicznych.

Zgłoszeniu do konkursu podlegały prace w następujących obszarach tematycznych:

- budownictwo pasywne i odnawialne źródła energii;
- gospodarka odpadami;
- ochrona obiektów cennych przyrodniczo.

Łączna pula środków rozdysponowanych w ramach konkursu wyniosła 25.000,00 zł. Nagrodzono autorów 5 najlepszych prac magisterskich.

Laureatami konkursu zostali: **Marcin Kwiatkowski, Bartosz Zimny, Bartosz Strzelecki, Wioletta Czubak, Katarzyna Posmyk.**

Fot. VIII.10 Wręczenie nagrody laureatom konkursu na najlepszą pracę magisterską

Do najważniejszych i najszerzej promowanych konkursów zorganizowanych przez WFOŚiGW w Łodzi należała II edycja konkursu „**Ekobelfry**”. Celem konkursu było nagrodzenie najbardziej aktywnych nauczycieli oraz placówek oświatowych realizujących ponadprogramowe działania z zakresu edukacji ekologicznej. Do konkursu wpłynęły 133 zgłoszenia.

W kategorii Ekobelfer nagrodzono 20 najlepszych nauczycieli, a w kategorii Ekoszkola 15 najlepszych placówek oświatowych.

W kategorii Ekoszkola – Przedszkole laureatami zostali:

1. **Przedszkole Miejskie nr 214 z Oddziałami Integracyjnymi w Łodzi,**
2. **Miejskie Przedszkole w Głownie,**
3. **Przedszkole Miejskie nr 152 w Łodzi.**

W kategorii Ekoszkola – Szkoła Podstawowa laureatami zostali:

1. **Szkoła Podstawowa im. Szarych Szeregów w Strzelcach,**
2. **Szkoła Podstawowa w Niwiskach,**
3. **Zespół Szkół w Leśmierzu, Szkoła Podstawowa im. S. Jachowicza.**

W kategorii Ekoszkola – Gimnazjum laureatami zostali:

1. **Publiczne Gimnazjum w Inowłodzu,**
2. **Publiczne Gimnazjum nr 27 w Łodzi,**

3. **Publiczne Gimnazjum nr 2 im. św. Alojzego Orione w Zduńskiej Woli.**

W kategorii Ekoszkola – Szkoła Ponadgimnazjalna laureatami zostali:

1. **Liceum Ogólnokształcące im. M. Konopnickiej w Podębicach,**
2. **Zespół Szkół Ogólnokształcących w Zelowie,**
3. **III Liceum ogólnokształcące im. J. Słowackiego w Piotrkowie Trybunalskim.**

W kategorii Ekoszkola – Szkoły Specjalne i Ośrodki Szkolno-Wychowawcze laureatami zostali:

1. **Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. J. Tuwima w Stemplewie,**
2. **Zespół Szkół Specjalnych im. M. Grzegorzewskiej w Zduńskiej Woli,**
3. **Zespół Szkół Specjalnych nr 2 w Łodzi.**

Nagrodzeni nauczyciele:

Edyta Gawlik z Zelowa, Małgorzata Kubicka z Łodzi, Grażyna Małachowska z Łodzi, Ewa Rudnicka z Łodzi, Grażyna Lewińska ze Straszowa, Halina Gorlach ze Strzelec, Elżbieta Stępień z Sieradza, Ewa Kalus-Juchner z Sieradza, Janina Pietrzak z Białej Rawskiej, Mirosław Malinowski z Łodzi, Ewa Barylska z Popowa, Krystyna Nowotny z Łodzi, Izabela Nowosielska z Piotrkowa Trybunalskiego, Elżbieta Dobińska z Żychlina, Jolanta Kucharska-Jurek z Żychlina, Ewa Krysztofik z Bełchatowa, Kinga Jędrych z Łodzi, Marta Pałuszyńska ze Zduńskiej Woli, Małgorzata Ziomek z Łodzi, Lidia Pasierbińska z Łodzi.

12 grudnia 2012 roku podczas uroczystej gali odbyło się podsumowanie konkursu „Strażnik siedlisk przyrodniczych”, „Konkursu na najlepszą pracę magisterską”, konkursu „Ekobelfry”. Laureatom wszystkich konkursów wręczono nagrody. Wydarzeniu temu towarzyszyło duże zainteresowanie mediów. Galę swoją obecnością zaszczylicili: marszałek województwa Władysław Stępień, prezydent miasta Łodzi Hanna Zdanowska, wiceprezydent miasta Łodzi Radosław Stępień.

Fot. nr 11 Wręczenie nagrody laureatom konkursu „Ekobelfry”

VIII.7.2 INNE WYDATKI DOTACYJNE

Zwrot gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości, będących własnością Skarbu Państwa, gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych przez sztuczne zbiorniki wodne

Zgodnie z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 lipca 2006 r. w sprawie zwrotu gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości, będących własnością Skarbu Państwa, gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych przez sztuczne zbiorniki wodne, fundusz przekazał środki gminom: Tomaszów Mazowiecki, Wolbórz, Pęczniew, Przedbórz oraz gminie i miastu Warta.

VIII.7.3 PRZELEWY REDYSTRYBUCYJNE

Przekazanie gminom/związkom gmin środków z tytułu opłaty produktowej za opakowania

Na podstawie ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej, fundusz przekazał 51 gminom kwoty ze środków pochodzących z opłat produktowych za opakowania.

VIII.8 DZIAŁALNOŚĆ FUNDUSZU W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO ORAZ ABSORPCJI ŚRODKÓW UNIJNYCH

Jednym z obszarów działalności WFOŚiGW w Łodzi jest realizacja zadań związanych z pełnieniem roli instytucji wdrażającej Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko.

Wdrażanie I osi POIiŚ

Wartość całkowita projektów wyniosła 331.847,65 tys. zł, w tym dofinansowanie z Unii Europejskiej 187.278,15 tys. zł. W ramach wszystkich 7 wdrażanych projektów w 2012 r. wpłynęło do WFOŚiGW w Łodzi 30 wniosków o płatność. W 2012 r. wypłacono na rzecz beneficjentów 33.433,43 tys. zł. Kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych w 2012 r. wyniosła 37.438,57 tys. zł.

Nabór i ocena wniosków w ramach procedur konkursowych POIiŚ

26.03.2012 r. został ogłoszony nabór wniosków w trybie konkursowym dla I Osi Priorytetowej POIiŚ (z terminem składania wniosków 30.04.2012 – 18.06.2012):

- działanie 1.1. Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM. W ramach tego konkursu do funduszu wpłynęło 7 wniosków o dofinansowanie, z czego 6 przeszło pozytywnie ocenę formalną i merytoryczną I stopnia i zostało skierowanych do oceny wg kryteriów merytorycznych II stopnia.

23.04.2012 r. został ogłoszony nabór wniosków w trybie konkursowym dla II osi priorytetowej POIiŚ (z terminem składania wniosków 04.06.2012 – 20.08.2012):

- działanie 2.1: Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych;

W ramach tego konkursu wpłynęły 2 wnioski o dofinansowanie, które pozytywnie przeszły etap oceny formalnej i merytorycznej I stopnia i zostały skierowane do oceny wg kryteriów merytorycznych II stopnia.

Podpisane umowy

23 marca 2012 roku została podpisana umowa o dofinansowanie projektu: „Budowa infrastruktury wodno-ściekowej na terenie gminy Opoczno” o wartości całkowitej prawie 63,5 mln zł.

Fot. VIII.12 Podpisanie umowy z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Opocznie

Informacja i promocja

W celu upowszechnienia informacji dotyczących POIiŚ oraz przekazania informacji przydatnych podczas wdrażania programu, w 2012 r. organizowano szkolenia i spotkania dla beneficjentów. Uczestniczono w spotkaniach z przedstawicielami Ministerstwa Środowiska oraz innych instytucji wdrażających. Opublikowano artykuł w dodatku Eurofundusze do "Gazety Wyborczej" dotyczący działalności WFOŚiGW w Łodzi jako instytucji wdrażającej Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko. Kontynuowano także prowadzenie serwisu internetowego POIiŚ. Strona internetowa była na bieżąco aktualizowana o istotne informacje dotyczące wdrażania programu.

Ponadto z inicjatywy funduszu przedstawiciele 7 beneficjentów podpisali list intencyjny, który ma przyczynić się do nawiązania ścisłej współpracy między beneficjentami POIiŚ w zakresie wymiany informacji i doświadczeń przy realizacji projektów współfinansowanych z funduszy unijnych.

VIII.9 DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

W 2012 r. kontrolowane były zadania dofinansowywane ze środków funduszu oraz zadania realizowane ze środków pochodzących z częściowego umorzenia pożyczek. Kontrole dokonywane były na każdym z etapów związanych z udzielaniem, realizacją i rozliczaniem przyznanego dofinansowania.

W 2012 roku fundusz przeprowadził 1.022 kontrole zadań, których celem było sprawdzenie:

- rzeczywistego stanu przygotowania zadania do realizacji i możliwości jego dofinansowania ze środków funduszu;
- zgodności ilościowej i jakościowej realizowanej inwestycji z dokumentacją techniczną oraz z harmonogramem rzeczowo-finansowym;
- umieszczenia informacji o dofinansowaniu zadania ze środków funduszu, zgodnie z zapisami umowy;
- zgodności kosztów realizacji zadania określonych w umowie z harmonogramem rzeczowo-finansowym oraz ze stanem faktycznym i z protokołami odbioru robót lub dostaw;
- stanu zabezpieczeń rzeczowych do umowy.

Tabela nr 26 Liczba przeprowadzonych kontroli w podziale na dziedzinę oraz rodzaje kontrolowanych zadań

Kontrole w podziale na dziedziny (pożyczki, dotacje, przekazanie środków)	Ilość kontroli [szt.]
Ochrona powietrza	225
Ochrona zasobów wodnych	221
Ochrona przyrody i krajobrazu	91
Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	66
Badania naukowe i ekspertyzy/monitoring środowiska	26
Edukacja ekologiczna	121
Pozostałe zadania ochrony środowiska	98
Pozostałe kontrole	ilość kontroli [szt.]
Wnioski o częściowe umorzenie	107
Wykorzystanie środków z częściowego umorzenia	67
Razem wszystkie kontrole przeprowadzone w 2012 roku	1.022

Protokoły z przeprowadzonych kontroli zawierały w 208 przypadkach uwagi i zalecenia pokontrolne.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 w roku 2012 przeprowadzono kontrole nw. projektów:

- „**Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracji miasta Ozorkowa**”, na który zawarto umowę o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-006/10-00 realizowany przez Ozorkowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. Kontrola trwała od 21.02.2012 r. do 05.03.2012 r.;
- „**Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta Brzeziny**”, na który zawarto umowę o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-109/09-00 realizowany przez Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Brzezinach. Kontrola trwała od 22.05.2012 r. do 04.06.2012 r.;

- „**Kompleksowe rozwiązanie gospodarki ściekowej na terenie gminy Aleksandrów Łódzki**”, na który zawarto umowę o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-170/09-00 realizowany przez gminę Aleksandrów Łódzki. Kontrola na miejscu trwała od 21.08.2012 r. do 10.09.2012 r.;
- „**Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Rawa Mazowiecka – faza I**”, na który zawarto umowę o dofinansowanie nr POIS.01.01.00-00-141/09-00 realizowany przez Rawskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. Kontrola na miejscu trwała od 20.11.2012 r. do 03.12.2012 r.

Ustalenia z powyższych kontroli wykazały uchybienia. WFOŚiGW w Łodzi na podstawie niniejszych ustaleń wydał zalecenia pokontrolne, w których zobowiązał beneficjentów do podjęcia działań naprawczych.

VIII.10 DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNA

W 2012 roku WFOŚiGW w Łodzi przeprowadził medialną kampanię informacyjną, której celem było przedstawienie oferty WFOŚiGW w Łodzi na terenie woj. łódzkiego. Kampania prezentowała nowe zasady udzielania pomocy finansowej ze środków funduszu w 2013 r. oraz obowiązujące programy priorytetowe. Kampania prowadzona była w okresie od 10 grudnia do 31 grudnia 2012 r. w radiu, telewizji oraz w Internecie. W ramach kampanii wyświetlono ponad 200 tys. reklam, które dotarły do ponad 90 tys. odbiorców.

4 i 12 grudnia 2012 r. odbyły się spotkania z przedstawicielami gmin i powiatów z terenu województwa łódzkiego oraz z przedstawicielami przedsiębiorstw działających w województwie łódzkim. Podczas spotkań zostały zaprezentowane zasady, na podstawie których można ubiegać się o dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Łodzi w 2013 r.

Ponadto w 2012 r. fundusz promował swoje działania podczas Jarmarku Wojewódzkiego, Targów Budowlanych INTERBUD 2012, Targów Ekologicznego Stylu Życia Be Eco, V Europejskiego Forum Gospodarczego.

Ważnym elementem działalności promocyjnej było wdrożenie i uruchomienie w 2012 r. nowej strony internetowej WFOŚiGW w Łodzi.

Fot. VIII.13 Wręczenie nagród uczestnikom konkursu „Zgnieć i zjedź – jazdź na byle czym” w ramach kampanii „Zgnieć butelkę” współfinansowanej przez fundusz.

VIII.11 SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA ROCZNEGO PLANU FINANSOWEGO 2012

Tabela VIII.28 Realizacja rocznego planu finansowego WFOŚiGW w Łodzi na 2012 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan finansowy [tys. zł]	Realizacja planu [tys. zł]	Wykonanie planu [%]
I.	Stan Funduszu na początek roku, z tego:	800 994	800 994	100,00%
1.	Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	297	297	100,00%
2.	Udziały i akcje	14 897	14 897	100,00%
3.	Środki pieniężne	297 871	297 871	100,00%
4.	Papiery wartościowe w tym:	702	702	100,00%
5.	Należności	489 859	489 859	100,00%
6.	Pozostałe aktywa	30	30	100,00%
7.	Zobowiązania (minus)	2 662	2 662	100,00%
II.	Przychody	174 226	178 716	102,58%
1.	Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	85 700	88 627	103,42%
1.1.	Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska	85 600	88 483	103,37%
1.2.	Wpływy z tytułu administracyjnych kar pieniężnych	100	144	144,00%
2.	Nadwyżka dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	53 800	53 804	100,01%
3.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego	0	0	0%
4.	Środki otrzymane z Unii Europejskiej ¹⁾	1 036	1 040	100,39%
5.	Przychody finansowe	33 581	35 109	104,55%
6.	Pozostałe przychody	109	136	124,77%
III.	Koszty	131 452	103 004	78,36%
1.	Dotacje w tym:	80 250	65 426	81,53%
1.1.	dotacje na cele bieżące	19 600	15 302	78,07%
1.2.	dotacje na cele inwestycyjne	56 900	46 837	82,31%
1.3.	dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	1 800	1 571	87,28%
1.4.	spłaty kapitału kredytów bankowych	1 950	1 716	88,00%
1.5.	dopłaty do oprocentowania lub ceny wykupu obligacji	0	0	0%
2.	Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa	3 464	3 051	88,08%
3.	Umorzenia pożyczek	25 000	22 604	90,42%
4.	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej	200	158	79,00%
5.	Inne wydatki na ochronę środowiska	100	13	13,00%
6.	Koszty działalności organów i biura	14 170	11 585	81,76%
	w tym finansowanie z UE	-	692	-
6.1.	wynagrodzenia i składki od nich naliczane	10 063	9 156	90,99%
	w tym finansowanie z UE	-	589	-
6.2.	zakup towarów i usług	3 201	2 047	63,95%
	w tym finansowanie z UE	-	101	-
7.	Koszty finansowe	7 433	12	0,16%
8.	Pozostałe koszty operacyjne	835	155	18,56%
IV.	Stan Funduszu na koniec roku w tym:	843 768	876 706	103,90%
1.	rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	2 016	1 969	97,67%
2.	udziały i akcje	14 586	15 907	109,06%
3.	środki pieniężne	300 804	348 945	116,00%
4.	papiery wartościowe w tym:	702	779	110,97%
5.	Należności	528 959	511 697	96,74%
6.	Pozostałe aktywa w tym:	30	27	90,00%
7.	Zobowiązania (minus)	3 329	2 618	78,64%
V.	Środki na wydatki majątkowe własne ²⁾	1 922	1 884	98,02%

1) w przypadku gdy fundusz jest beneficjentem końcowym środków z Unii Europejskiej (instytucją realizującą projekt), należy: w tej pozycji wpisać kwotę otrzymaną z UE, a po stronie kosztów przy konkretnych wydatkach podać, ile wydatkowano środków otrzymanych z UE, poprzez dodanie pozycji „w tym finansowanie z UE”.

2) środki na wydatki majątkowe nie zmniejszają stanu funduszu na koniec roku.

W 2012 roku odnotowano wzrost wartości przychodów funduszu w porównaniu z rokiem poprzednim.

W 2012 r. odnotowano znaczący wzrost kosztów, spowodowany m.in. zwiększeniem zakresu bezzwrotnej pomocy ze środków funduszu w postaci dotacji, w tym również w formie spłat rat kapitałowych kredytów udzielanych przez banki oraz umorzeń.

Tabela VIII.28 Planowane kwoty do wypłaty w kolejnych latach z tytułu zawartych umów przez WFOŚiGW w Łodzi

Forma dofinansowania	Planowane wypłaty [tys. zł]
dotacje	47 390,25
pożyczki	281 475,23
przekazanie środków	3 913,52
dopłaty do oprocentowania	11 439,46
spłaty rat kapitału	2 469,13
RAZEM	346 687,59

Opracowali:

1. Dorota Linowiecka
2. Dominika Jeżewska-Zajdel
3. Maciej Mróz
4. Tomasz Cechowski
5. Roksana Wołoszczuk
6. Jacek Dziomdziora
7. Renata Dyczak
8. Agnieszka Kołodziejska
9. Krzysztof Malka
10. Michał Ochota
11. Ewa Czarnecka
12. Wiesława Szczawińska
13. Joanna Kruk-Olczyk
14. Jan Sztudynger

INFORMACJA O WOJEWÓDZKICH SŁUŻBACH OCHRONY ŚRODOWISKA

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA

90-113 Łódź, ul. Traugutta 25
sekretariat tel. 42 - 665 03 70
sekretariat fax 42 - 665 03 71

DEPARTAMENT ROLNICTWA I OCHRONY ŚRODOWISKA ŁÓDZKIEGO URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO

90-051 Łódź, al. Piłsudskiego 8
telefon 42 - 663-35-30
fax 42 - 663-35-32

WYDZIAŁ OCHRONY ŚRODOWISKA I ROLNICTWA URZĘDU MIASTA ŁODZI

90-326 Łódź, al. Piłsudskiego 100
telefon 42- 638-47-11
fax 42 - 638-47-47

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA

90-743 Łódź, ul. Lipowa 16
centrala 42 - 633-33-43
fax 42 - 633-33-33

Delegatura WIOŚ w Piotrkowie Trybunalskim
97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Bawełniana 18
centrala 44 - 648-67-77
fax 44 - 646-46-65

Delegatura WIOŚ w Sieradzu
98-200 Sieradz, ul. P.O.W. 70/72
centrala 43 - 822-37-60
fax 43 - 822-09-81

Delegatura WIOŚ w Skierniewicach
96-100 Skierniewice, al. Macieja Rataja 11
centrala 46 - 833-42-89
fax 46 - 833-33-77

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

90-562 Łódź, ul. Łąkowa 11
telefon 42 - 663-41-02/03
fax 42 - 639-51-21

LIGA OCHRONY PRZYRODY

90-430 Łódź, ul. Piotrkowska 113
telefon/fax 42 - 633-30-45